អនុសញ្ញាប្រឆាំងទារុណកម្ម
និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន
ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត
ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌
ឬបន្ថោកបន្ទាប

និង

ពិធីសារបន្ថែម

រូបភាពក្រុបដោយ ការិយាល័យ OHCHR នៅកម្ពុជា

នេះគឺជាការបោះពុម្ពផ្សាយដោយការិយាល័យឧត្តមស្នងការអង្គការ
សហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា

អង្គការសហប្រជាជាតិ
សិទ្ធិមនុស្ស
ការិយាល័យនៃឧត្តមស្នងការទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្ស
ការិយាល័យប្រចាំកម្ពុជា - ភ្នំពេញ

មាតិកា

១- សេចក្តីផ្តើម...ទំព័រ៣

២- អនុសញ្ញាប្រឆាំងទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត
ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ និងបន្ទាបបន្ថោក..ទំព័រ៨

៣- ពិធីសារបន្ថែមលើអនុសញ្ញាប្រឆាំងទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន
ឬទណ្ឌកម្មឯទៀតដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ និងបន្ទាបបន្ថោក.....................ទំព័រ២៦

សេចក្តីផ្តើម

មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ បានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៨៤ នូវអនុសញ្ញាប្រឆាំងទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀតដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ។

ការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀតដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ត្រូវបានហាមឃាត់ជាដាច់ខាតតាមមាត្រា៧ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ឆ្នាំ១៩៦៦ ។ អនុសញ្ញាប្រឆាំងទារុណកម្ម បញ្ជាក់ជាថ្មីអំពីការហាមឃាត់នោះ ហើយផ្តល់ការការពារបន្ថែម ដើម្បីធានាថា ការធ្វើទារុណកម្ម និងការអនុវត្តស្រដៀងគ្នានេះ មិនអាចកើតមានឡើង ។

ការហាមឃាត់នៃការធ្វើទារុណកម្ម ត្រូវបានគូសបញ្ជាក់ឡើងវិញជាបន្ថែមទៀត នៅក្នុងមាត្រា៣៧ (ក)នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ មាត្រា១០ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីការការពារសិទ្ធិពលករទេសន្តរប្រវេសន៍គ្រប់រូបនិងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ និងមាត្រា១៥នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិជនពិការ ។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានចូលជាភាគីនៃអនុសញ្ញាប្រឆាំងទារុណកម្ម នៅថ្ងៃទី១៤ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩២។ រដ្ឋធម្មនុញ្ញ មាត្រា៣១ ធានាថា អនុសញ្ញានេះគឺជាផ្នែកមួយនៃច្បាប់កម្ពុជា។ មាត្រា៣៨ ហាមឃាត់ជាពិសេស ចំពោះការធ្វើទារុណកម្ម និងការព្យាបាទដទៃទៀត ហើយប្រកាសថា ចំលើយសារភាពដែលទទួលបានតាមរយៈការធ្វើទារុណកម្ម មិនអាចធ្វើជាភស្តុតាងបញ្ជាក់អំពីពិរុទ្ធភាពបានឡើយ។

តើការធ្វើទារុណកម្មគឺជាអ្វី?

មាត្រា១ នៃអនុសញ្ញានេះ ឱ្យនិយមន័យនៃពាក្យ "ទារុណកម្ម " ថា :

អំពើទាំងឡាយណាដែលនាំឱ្យមានការឈឺចាប់ ឬរងទុក្ខយ៉ាងខ្លាំង ទោះផ្លូវកាយ ឬផ្លូវចិត្ត ដែលបានបង្កឡើងដោយចេតនាទៅលើជនណាម្នាក់ ក្នុងគោលបំណងទាំងឡាយដូចជាដោយការទាញយកព័ត៌មាន ឬចំលើយសារភាពពីជននោះ ឬតតិយជនណាម្នាក់ ដាក់ទណ្ឌកម្មជននោះ ចំពោះអំពើណាមួយដែលជននោះ ឬតតិយជនណាម្នាក់បានប្រព្រឹត្ត ឬសង្ស័យថាបានប្រព្រឹត្ត ឬបំភិតបំភ័យ ឬបង្ខិតបង្ខំជននោះ ឬតតិយជនណាម្នាក់ ឬដោយមូលហេតុណាផ្សេងទៀតដែលផ្អែកលើការរើសអើងណាមួយ បើការឈឺចាប់ ឬការរងទុក្ខដោយសារតែតាមការញុះញង់ ឬការព្រមព្រៀង ឬការផ្តើមគំនិតរបស់មន្ត្រីសាធារណៈ ឬជនផ្សេងទៀតដែលបំពេញតួនាទីជាផ្លូវការ ។

មិនមែនរាល់ការឈឺចាប់ ឬការរងទុក្ខ សុទ្ធតែត្រូវបានចាត់ទុកថាជាការធ្វើទារុណកម្មនោះទេ បើតាមគោលបំណងនៃអនុសញ្ញានេះ គឺតម្រូវឱ្យមានធាតុផ្សំសំខាន់ៗ មួយចំនួនដូចខាងក្រោមនេះ :

ការឈឺចាប់ ឬការរងទុក្ខ ត្រូវតែបានបង្កឡើងដោយចេតនា ឬជាប្រព័ន្ធ មិនមែនដោយសារតែឧប្បត្តិហេតុ និងមិនមែនបណ្តាលមកពីការដាក់ទណ្ឌកម្មតាមផ្លូវច្បាប់នោះឡើយ ។

ការឈឺចាប់ ឬការរងទុក្ខ ត្រូវតែបានបង្កឡើងដោយមន្ត្រីសាធារណៈណាម្នាក់ ដូចជានគរបាល មន្ត្រីពន្ធនាគារ ឬមន្ត្រីយោធា ឬដោយមានការព្រមព្រៀង ឬតាមការញុះញង់ពីមន្ត្រីទាំងនោះ។

ការឈឺចាប់ ឬការរងទុក្ខ ត្រូវតែដើម្បីទាញយកព័ត៌មាន ឬបង្ខំឱ្យឆ្លើយសារភាព ដោយធ្វើទណ្ឌកម្ម បំភិតបំភ័យ ឬបង្ខិតបង្ខំ ឬដើម្បីហេតុផលណាមួយ ដោយផ្អែកលើការរើសអើងណាមួយ។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ បើតាមមាត្រា១៦ រដ្ឋភាគីទាំងអស់ត្រូវពង្រីកការការពារ និងការហាមឃាត់នានាដែលអាចធ្វើបាន ចំពោះការធ្វើទារុណកម្ម ឬទណ្ឌកម្មដទៃទៀតដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប សូម្បីតែអំពើទាំងនេះមិនមានទំហំស្មើនឹងការធ្វើទារុណកម្មក្តី ។ ដូច្នេះ អនុសញ្ញានេះ មានគោលបំណងធានាថា មន្ត្រីសាធារណៈប្រព្រឹត្តទៅលើមនុស្សដែលស្ថិតក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ដោយសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ និងដោយការគោរព ។

តើរដ្ឋាភិបាលនានា ត្រូវទប់ស្កាត់ការធ្វើទារុណកម្ម ដែលកើតមាននៅក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួនយ៉ាងដូចម្តេច ?

អនុសញ្ញានេះ បរិយាយអំពីវិធានការជាក់ស្តែងនានា ដែលរដ្ឋភាគីទាំងអស់ត្រូវចាត់ ដើម្បីទប់ស្កាត់ជនគ្រប់រូប ដែលស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួន មិនឱ្យប្រព្រឹត្តទារុណកម្ម ។ វិធានការទាំងនេះគ្របដណ្តប់លើវិស័យទាំងឡាយ ដូចខាងក្រោមនេះ :

ការមិនបញ្ជូនទៅវិញ និងការធ្វើបត្យាប័ន : រដ្ឋភាគីមិនត្រូវធ្វើបត្យាប័នជនណាម្នាក់ ទៅកាន់រដ្ឋផ្សេងទៀតឡើយ ប្រសិនបើមានមូលហេតុរឹងមាំជឿបានថា ជននោះនឹងស្ថិតក្នុងគ្រោះថ្នាក់នៃការធ្វើទារុណកម្ម ។ ទោះជាដូច្នេះក្តី រដ្ឋភាគីនោះ គួរតែធ្វើបត្យាប័នជនទាំងឡាយណាដែលគេសង្ស័យថាបានប្រព្រឹត្តទារុណកម្មនៅក្នុងប្រទេសមួយ ឬប្រសិនជាមិនធ្វើបត្យាប័នទេ រដ្ឋភាគីនោះ ត្រូវកាត់ទោសជននោះ ក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួន។

ទណ្ឌកម្មផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌ : រដ្ឋនានាត្រូវកំណត់អំពើនេះថាជាបទល្មើសនៃការប្រព្រឹត្ត ឬការព្យាយាមប្រព្រឹត្តទារុណកម្ម ។

យុត្តាធិការ : រដ្ឋនានាត្រូវអនុវត្តយុត្តាធិការ នៅគ្រប់ករណីរឿងទារុណកម្មទាំងអស់ពាក់ព័ន្ធនឹងជនជាតិរបស់ខ្លួន ទោះជាអ្នកនោះជាជនរងគ្រោះ ឬជនល្មើស ឬអំពើនោះត្រូវបានប្រព្រឹត្តដោយជនបរទេសនៅលើទឹកដីរបស់ខ្លួនក្តី ។

ការជួយគ្នាទៅវិញទៅមកតាមប្រព័ន្ធតុលាការ : រដ្ឋភាគី គួរជួយគ្នាទៅវិញទៅមកក្នុងការនាំខ្លួនជនទាំងឡាយដែលគេសង្ស័យថាបានប្រព្រឹត្តទារុណកម្មទៅតុលាការ ដើម្បីកាត់ទោសទៅតាមច្បាប់។

ការបណ្តុះបណ្តាល: រដ្ឋនានាត្រូវធានាថា មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ទាំងអស់ ត្រូវទទួលការបណ្តុះបណ្តាល ដើម្បីធានាថា ការប្រព្រឹត្តទារុណកម្មមិនអាចកើតមានឡើយ ។

វិធានការទប់ស្កាត់ : រដ្ឋនានា ត្រូវពិនិត្យជាទៀងទាត់នូវនីតិវិធីសួរចំលើយ និងការរៀបចំឃុំខ្លួនផ្សេងៗ ដើម្បីធានាថា គ្មានបន្ទប់ណាមួយដែលអាចអនុវត្តការធ្វើទារុណកម្មឡើយ ។

បណ្តឹង និងការស៊ើបអង្កេត : រដ្ឋនានា ត្រូវធានាថា ជនគ្រប់រូបដែលអះអាងថា ខ្លួនត្រូវបានគេធ្វើទារុណកម្ម អាចប្តឹងទៅអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ហើយត្រូវធានាថា រាល់ករណីទារុណកម្មដែលគេសង្ស័យ ត្រូវតែធ្វើការស៊ើបអង្កេតជាបន្ទាន់ និងដោយមិនលំអៀង ។

ការជួសជុលការខូចខាត : ជនរងគ្រោះដោយការប្រព្រឹត្តទារុណកម្ម ត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានសំណងជួសជុលការខូចខាត ដោយសមរម្យ និងយុត្តិធម៌ ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត អនុសញ្ញានេះ តម្រូវឱ្យរដ្ឋភាគីទាំងអស់ធានាថា ចំលើយណាមួយដែលបានមកដោយសារការធ្វើទារុណកម្ម មិនត្រូវយកមកធ្វើជាភស្តុតាងនៅក្នុងតុលាការឡើយ (លើកលែងតែដើម្បីជាភស្តុតាងសំរាប់ធ្វើការចោទប្រកាន់លើអ្នកប្រព្រឹត្តទារុណកម្មលើជនរងគ្រោះនោះ) ។ បទបញ្ញត្តិនេះទទួលស្គាល់ថា ទារុណកម្មមិនត្រឹមតែជាអំពើព្រៃផ្សៃ និងខុសឆ្គងនោះទេ ប៉ុន្តែវាក៏មិនមែនជាមធ្យោបាយមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការទាញយកព័ត៌មានក្នុងការស៊ើបអង្កេតរបស់នគរបាលនោះឡើយ ព្រោះថាព័ត៌មានដែលទទួលបានតាមរយៈនេះ តាមធម្មតាមិនអាចយកជាការបានឡើយ ។

គណៈកម្មាធិការប្រឆាំងការធ្វើទារុណកម្ម

កាលបើក្លាយជាភាគីនៃអនុសញ្ញានេះហើយ រដ្ឋភាគីមួយត្រូវធ្វើការប្តេជ្ញាចិត្តតាមផ្លូវច្បាប់ចំពោះសហគមន៍អន្តរជាតិដើម្បីអនុវត្តបទបញ្ញត្តិនៃសន្ធិសញ្ញានេះ ហាមឃាត់ការធ្វើទារុណកម្មតាមគ្រប់រូបភាព។

ដើម្បីជួយដល់រដ្ឋភាគីក្នុងការបំពេញការប្តេជ្ញាចិត្តនេះ អនុសញ្ញានេះបង្កើតគណៈកម្មាធិការអន្តរជាតិមួយនៃក្រុមអ្នកជំនាញការឯករាជ្យ ដែលហៅថាគណៈកម្មាធិការប្រឆាំងការធ្វើទារុណកម្ម ដើម្បីឃ្លាំមើលការរីកចំរើនរបស់រដ្ឋភាគីនានា ហើយណែនាំដល់រដ្ឋភាគីទាំងនោះ អំពីវិធានការបន្ថែមទៀត ដែលរដ្ឋភាគីអាចចាត់ ដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញានេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ។

រដ្ឋភាគីទាំងអស់ ត្រូវធ្វើរបាយការណ៍តាមកាលកំណត់ ផ្ញើទៅគណៈកម្មាធិការនេះអំពីវិធានការនានាដែលបានចាត់ឡើង ដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ។ រដ្ឋភាគីខ្លះ ក៏បានអនុញ្ញាតឱ្យគណៈកម្មាធិការនេះពិចារណាលើបណ្តឹងរបស់បុគ្គលទាំងឡាយ ដែលអះអាងថាសិទ្ធិរបស់ខ្លួនត្រូវបានរំលោភបំពាន ឬអនុញ្ញាតឱ្យគណៈកម្មាធិការនេះ ធ្វើទស្សនកិច្ចប្រទេសនោះ និងធ្វើការស៊ើបអង្កេត ។

កម្ពុជាបានដាក់ស្នើរបាយការណ៍ដំបូងរបស់ខ្លួនតាមអនុសញ្ញានេះ កាលពីថ្ងៃទី២៩ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០២ ហើយរបាយការណ៍នេះ ត្រូវបានពិចារណាដោយគណៈកម្មាធិការនេះ នៅខែឧសភា ឆ្នាំ ២០០៣។ កម្ពុជាមិនទាន់ទទួលយកនីតិវិធីស្តីពីបណ្តឹងបុគ្គលតាមមាត្រា២២នៃអនុសញ្ញានេះនៅឡើយទេ។

យន្តការទប់ស្កាត់បន្ថែម តាមពិធីសារបន្ថែមនៃអនុសញ្ញាប្រឆាំងទារុណកម្ម

ក្នុងឆ្នាំ២០០៦ ពិធីសារបន្ថែមថ្មីមួយលើអនុសញ្ញានេះ បានចូលជាធរមាន។ ពិធីសារនេះ ផ្តល់យន្តការទប់ស្កាត់បន្ថែមដើម្បីធានាថា រដ្ឋភាគីទាំងឡាយនៃអនុសញ្ញាប្រឆាំងទារុណកម្មឆ្នាំ១៩៨៤ បំពេញការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ខ្លួន ដើម្បីហាមឃាត់ការធ្វើទារុណកម្ម និងអំពើព្យាបាទដទៃទៀត។ យន្តការទាំងនេះមានស្ថាប័នបន្ថែមចំនួនពីរទៀតដែលស្របគ្នា មួយជាស្ថាប័នជាតិ ហើយមួយទៀតជាស្ថាប័នអន្តរជាតិៈ

នៅថ្នាក់អន្តរជាតិ គណៈកម្មាធិការមួយ ដែលមានអ្នកជំនាញការអន្តរជាតិដប់រូប ដែលគេហៅថា អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ នឹងធ្វើទស្សនកិច្ចនៅតាមមន្ទីរឃុំឃាំងនានាលើទឹកដីនៃរដ្ឋភាគីទាំងអស់ ដើម្បីធានាថា ការធ្វើទារុណកម្ម និងអំពើព្យាបាទដទៃទៀត មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឡើយ។

នៅថ្នាក់ជាតិ រដ្ឋភាគីនីមួយៗត្រូវបង្កើតយន្តការជាតិឯករាជ្យមួយ ដើម្បីបង្ការការធ្វើទារុណកម្ម។ ស្ថាប័ននេះនឹងធ្វើទស្សនកិច្ចនៅតាមមន្ទីរឃុំឃាំងនានា ដើម្បីធានាថាការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តស្រដៀងគ្នានេះ មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឡើយ ហើយដើម្បីគាំទ្រដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រដ្ឋាភិបាល ក្នុងការហាមឃាត់ និងទប់ស្កាត់ការធ្វើទារុណកម្ម ។

កម្ពុជាបានក្លាយជាភាគីនៃពិធីសារបន្ថែមលើអនុសញ្ញាប្រឆាំងទារុណកម្មនៅថ្ងៃទី២៩ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៧។ មុននេះ ពិធីសារនេះ ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងច្បាប់កម្ពុជា តាមរយៈច្បាប់មួយដែលព្រះមហាក្សត្រប្រកាសឱ្យប្រើនៅថ្ងៃទី១៩ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៧។

តាមលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងពិធីសារបន្ថែមនេះ រដ្ឋាភិបាលត្រូវបង្កើតយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិមួយឯករាជ្យ គិតត្រឹមថ្ងៃទី២៩ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៨ គឺរយៈពេលមួយឆ្នាំ បន្ទាប់ពីថ្ងៃចូលជារដ្ឋភាគី។ ដើម្បីចាត់ទុកថាឯករាជ្យបាន សំរាប់គោលបំណងនៃពិធីសារនេះ យន្តការថ្នាក់ជាតិ ចាំបាច់ត្រូវតែស្របតាមគោលការណ៍ទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីឋានៈនៃស្ថាប័នសិទ្ធិមនុស្សជាតិ (អត្ថបទនេះមានជាភាសាខ្មែរ ហើយអាចទាក់ទងរកបាននៅការិយាល័យឧត្តមស្នងការអ.ស.ប ទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា)។

ការិយាល័យឧត្តមស្នងការអ.ស.បទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា
ថ្ងៃទី១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៧

អនុសញ្ញាប្រឆាំងទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប

បានអនុម័ត និងបើកឱ្យចុះហត្ថលេខា ឱ្យសច្ចាប័ន និងឱ្យចូលជាសមាជិក
តាមសេចក្ដីសម្រេចចិត្តលេខ៣៩/៤៦ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៨៤
របស់មហាសន្និបាតសហប្រជាជាតិ

ចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី២៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៨៧
ស្របតាមបទបញ្ញត្តិនៃមាត្រា២៧ (១)

រដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ

យល់ឃើញថា ស្របតាមគោលការណ៍ដែលមានប្រកាសក្នុងធម្មនុញ្ញសហប្រជាជាតិ ការទទួលស្គាល់សិទ្ធិស្មើភាព និងមិនអាចលក់ ដូរ ផ្ទេរ ឬដកហូតបានរបស់សមាជិកនៃគ្រួសារមនុស្ស គឺជាគ្រឹះនៃសេរីភាពយុត្តិធម៌ និងសន្តិភាពក្នុងពិភពលោក ។

ទទួលស្គាល់ថា សិទ្ធិទាំងនេះ កើតមកពីសេចក្ដីថ្លៃថ្នូរជាប់ពីកំណើតរបស់មនុស្ស ។

យល់ឃើញថា រដ្ឋមានកាតព្វកិច្ចក្រោមធម្មនុញ្ញសហប្រជាជាតិ ជាពិសេសមាត្រា៥៥ ក្នុងការលើកស្ទួយការគោរព និងប្រតិបត្តិជាសកលនូវសិទ្ធិ និងសេរីភាពមូលដ្ឋានរបស់មនុស្ស ។

ចងចាំថា មាត្រា៥ នៃសេចក្ដីប្រកាសជាសកលស្ដីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងមាត្រា៧ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្ដីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ដែលឯកសារទាំងពីរនេះបានចែងថា គ្មានជនណាម្នាក់ ត្រូវទទួលទារុណកម្ម ឬការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាបឡើយ។

គិតផងដែរដល់ សេចក្ដីប្រកាសស្ដីពីកិច្ចការពារមនុស្សគ្រប់រូបពីទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ និងបន្ថោកបន្ទាប ដែលបានអនុម័តដោយមហាសន្និបាតនៅថ្ងៃ៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៥ ។

មានបំណង ឱ្យធ្វើការតស៊ូរឹតតែប្រសិទ្ធភាពថែមទៀត ប្រឆាំងនឹងទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ និងបន្ថោកបន្ទាប ដែលមាននៅពាសពេញពិភពលោក ។

បានព្រមព្រៀងគ្នាដូចតទៅ ៖

ផ្នែកទី ១

មាត្រា ១

១. ដើម្បីគោលបំណងនៃអនុសញ្ញានេះ ពាក្យ "ទារុណកម្ម "មានន័យថា អំពើទាំងឡាយណាដែលនាំឱ្យមានការឈឺចាប់ ឬរងទុក្ខយ៉ាងខ្លាំង ទោះផ្លូវកាយ ឬផ្លូវចិត្តក្តី ដែលត្រូវបានបង្កឡើងដោយចេតនាទៅលើជនណាម្នាក់ ក្នុងគោលបំណងទាំងឡាយដូចជាទាញយកព័ត៌មានពីជននោះ ឬតតិយជនណាម្នាក់ ដាក់ទណ្ឌកម្មជននោះ ចំពោះអំពើណាមួយដែលជននោះ ឬតតិយជនណាម្នាក់បានប្រព្រឹត្ត ឬសង្ស័យថាបានប្រព្រឹត្ត ឬបំភិតបំភ័យ ឬបង្ខិតបង្ខំជននោះ ឬតតិយជនណាម្នាក់ ឬដើម្បីមូលហេតុណាផ្សេងទៀត ដែលផ្អែកលើការរើសអើងណាមួយ បើការឈឺចាប់ ឬការរងទុក្ខ បង្កដោយមន្ត្រីសាធារណៈ ឬជនផ្សេងទៀត តាមការញុះញង់ ឬការព្រមព្រៀង ឬផ្តើមគំនិតរបស់មន្ត្រីសាធារណៈ ឬជនផ្សេងទៀតដែលបំពេញតួនាទីជាផ្លូវការ ។ ពាក្យទារុណកម្ម មិនរាប់បញ្ចូល នូវការឈឺចាប់ ឬការរងទុក្ខ ដែលកើតជាប់ ឬម្តងម្កាល ពីទណ្ឌកម្មត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ឡើយ ។

២. មាត្រានេះ មិនប៉ះពាល់ដល់លិខិតុបករណ៍អន្តរជាតិ ឬច្បាប់ជាតិទាំងឡាយ ដែលមានឬអាចមានបទបញ្ញត្តិទូលំទូលាយជាងនេះឡើយ ។

មាត្រា ២

១. រដ្ឋភាគីត្រូវចាត់វិធានការខាងផ្លូវច្បាប់ រដ្ឋបាល តុលាការ និងវិធានការផ្សេងទៀត ដើម្បីបង្ការ កុំឱ្យមានទារុណកម្មនៅលើដែនដី ក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ។

២. មិនមានស្ថានភាពពិសេសដោយឡែកណាមួយ ទោះស្ថានភាពសង្គ្រាម ឬស្ថានភាពគំរាមកំហែងដោយសង្គ្រាម អស្ថិរភាពនយោបាយផ្ទៃក្នុង ឬភាពអាសន្នជាសាធារណៈផ្សេងទៀតក៏ដោយ ដែលអាចយកមកសំអាងដោះសារទារុណកម្មឡើយ ។

៣. បញ្ជាពីមន្ត្រីថ្នាក់លើ ឬអាជ្ញាធរសាធារណៈ មិនអាចយកមកសំអាងដោះសារ ទារុណកម្មឡើយ ។

មាត្រា ៣

១. គ្មានរដ្ឋភាគីណាមួយត្រូវបណ្តេញ បញ្ជូនទៅវិញ និងធ្វើបត្យាប័នជនណាម្នាក់ទៅកាន់រដ្ឋមួយទៀត បើមានមូលហេតុល្អមនឹងជឿបានថា ជននោះនឹងធ្លាក់ក្នុងគ្រោះថ្នាក់នៃការធ្វើទារុណកម្ម ។

២. ដើម្បីកំណត់ថាតើមានមូលហេតុបែបនោះឬទេ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ត្រូវគិតពីបញ្ហាពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដោយរាប់បញ្ចូលការកើតមាននូវការរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស ជាលក្ខណៈប្រចាំធ្ងន់ធ្ងរ ជាក់ស្តែង ឬជាក្រុមនៅក្នុងរដ្ឋពាក់ព័ន្ធ ។

មាត្រា ៤

១. រដ្ឋភាគី ត្រូវធានាថា ទារុណកម្មជាបទល្មើសក្រោមច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌរបស់ខ្លួន ។ ច្បាប់នេះ ត្រូវអនុវត្តចំពោះការប៉ុនប៉ង ការប្រព្រឹត្តទារុណកម្ម ឬអំពើប្រព្រឹត្តដោយជនណាម្នាក់ ដែលចាត់ជាការសមគំនិត ឬការចូលរួមប្រព្រឹត្តទារុណកម្ម ។

២. រដ្ឋភាគី ត្រូវផ្តន្ទាទោសចំពោះបទល្មើសទាំងនេះឱ្យបានសមស្រប តាមប្រភេទធ្ងន់ធ្ងរ នៃបទល្មើសទាំងឡាយ ។

មាត្រា ៥

១. រដ្ឋភាគី ត្រូវចាត់វិធានការចាំបាច់ ដើម្បីបង្កើតដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួនលើបទល្មើស ស្របតាមមាត្រា៤ ក្នុងករណីដូចតទៅ :

(ក) បើបទល្មើស ត្រូវបានប្រព្រឹត្តលើដែនដីស្ថិតក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ឬនៅលើអាកាសយាន ឬនាវាដែលចុះបញ្ជីការក្នុងរដ្ឋនោះ ។

(ខ) បើជនជាប់សង្ស័យនៃបទល្មើសជាជនជាតិនៃរដ្ឋនោះ ។

(គ) បើជនរងគ្រោះជាជនជាតិនៃរដ្ឋនោះ បើរដ្ឋនោះយល់ថាសមស្រប ។

២. រដ្ឋភាគីនីមួយៗ ក៏ត្រូវចាត់វិធានការចាំបាច់បង្កើតដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន លើបទល្មើសទាំងនោះ ក្នុងករណីដែលជនជាប់សង្ស័យនៃបទល្មើសស្ថិតក្នុងដែនដី ក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ហើយរដ្ឋនោះមិនធ្វើបត្យាប័នជននោះស្របតាមមាត្រា៨ ទៅកាន់រដ្ឋណាមួយ ដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ១ នៃមាត្រានេះ ។

៣. អនុសញ្ញានេះ មិនផាត់ចោលដែនសមត្ថកិច្ចព្រហ្មទណ្ឌណាមួយ ដែលត្រូវបានអនុវត្តស្របតាមច្បាប់ជាតិឡើយ ។

មាត្រា ៦

១. យោងតាមស្ថានភាពចាំបាច់ ក្រោយពីពិនិត្យព័ត៌មាន ដែលទទួលបានរួចហើយ រដ្ឋភាគីដែលដែនដីរបស់ខ្លួន មានវត្តមានជនសង្ស័យនៃបទល្មើស ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤ ត្រូវឃុំខ្លួនជននោះ ឬត្រូវចាត់វិធានការតាមផ្លូវច្បាប់នានា ដើម្បីធានាវត្តមានរបស់ជននោះ ។ ការឃុំខ្លួន និងវិធានការតាមផ្លូវច្បាប់នានាត្រូវធ្វើឱ្យស្របតាមច្បាប់រដ្ឋនោះ ប៉ុន្តែការឃុំខ្លួន និងវិធានការទាំងនេះ អាចបន្តធ្វើបានតែក្នុងរយៈពេលចាំបាច់ ដើម្បីផ្តើមអនុវត្តការចោទប្រកាន់ព្រហ្មទណ្ឌ ឬនីតិវិធីធ្វើបត្យាប័ន ។

២. រដ្ឋនោះ ត្រូវចាត់ជាបន្ទាន់នូវការស៊ើបអង្កេតបឋមមួយ ដើម្បីកសាងអង្គហេតុ ។

៣. ជនណាដែលត្រូវឃុំខ្លួន ស្របតាមកថាខណ្ឌ១ នៃមាត្រានេះ អាចទាក់ទងជាបន្ទាន់ ជាមួយតំណាងសមស្របដែលនៅជិតបំផុតនៃប្រទេស ដែលជននោះមានសញ្ជាតិ ឬបើជននោះជាជនគ្មានសញ្ជាតិ ត្រូវទាក់ទងជាមួយតំណាងនៃប្រទេសណាដែលជននោះស្នាក់នៅជាប្រក្រតី ។

៤. បើរដ្ឋណាមួយបានឃុំខ្លួនជនណាម្នាក់ ស្របតាមបទបញ្ញត្តិមាត្រានេះ រដ្ឋនោះ ត្រូវជូនដំណឹងភ្លាមអំពីហេតុនៃការឃុំខ្លួន និងស្ថានភាពតម្រូវដល់ការឃុំខ្លួន ទៅដល់រដ្ឋទាំងឡាយ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៥ កថាខណ្ឌ១ ។ រដ្ឋដែលចាត់ការស៊ើបអង្កេតបឋម ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ២ នៃមាត្រានេះ ត្រូវរាយការណ៍អំពីសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ខ្លួនទៅរដ្ឋទាំងឡាយនោះ និងត្រូវបញ្ជាក់ថាតើខ្លួននឹងប្រើប្រាស់សាលាក្តីឬទេ ។

មាត្រា ៧

១. រដ្ឋភាគីដែលរកឃើញជនជាប់សង្ស័យនៃបទល្មើស ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤ ក្នុងដែនដីស្ថិតក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន បើមិនធ្វើបត្យាប័នជននេះ តាមករណីដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៥ ត្រូវដាក់សំណុំរឿងនេះទៅអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បីធ្វើការចោទប្រកាន់ ។

២. អាជ្ញាធរទាំងនេះ ត្រូវធ្វើសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនក្នុងលក្ខខណ្ឌដូចគ្នានឹងបទល្មើសធម្មតាដែលមានលក្ខណៈធ្ងន់ធ្ងរ ស្របតាមច្បាប់រដ្ឋនោះ ។ ក្នុងករណីដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៥ កថាខណ្ឌ២ វិធាននៃភស្តុតាងសម្រាប់អនុវត្តលើការចោទប្រកាន់ និងការផ្តន្ទាទោស មិនត្រូវមានបែបណាមួយដែលតឹងរ៉ឹងតិចជាងទណ្ឌកម្ម ដែលអនុវត្តក្នុងករណីដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៥ កថាខណ្ឌ១ ឡើយ ។

៣. ជនណាដែលត្រូវចោទប្រកាន់ពីបទល្មើសណាមួយ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤ត្រូវទទួលបានការគិតគូដោយឥតលំអៀង នៅគ្រប់ដំណាក់ការនៃនីតិវិធី ។

មាត្រា ៨

១. បទល្មើសដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤ ត្រូវចាត់បញ្ចូលជាបទល្មើសចំណុះបត្យាប័ន នៅគ្រប់សន្ធិសញ្ញាបត្យាប័នដែលមានស្រាប់រវាងរដ្ឋភាគី ។ រដ្ឋភាគីសន្យាបញ្ចូលបទល្មើសទាំងនោះ ជាបទល្មើសចំណុះបត្យាប័ន នៅគ្រប់សន្ធិសញ្ញាបត្យាប័ន ដែលសម្រេចអនុម័តរវាងរដ្ឋភាគី ។

២. បើរដ្ឋភាគីណាមួយ ដែលធ្វើបត្យាប័នផ្អែកលើលក្ខខណ្ឌអត្ថិភាពនៃសន្ធិសញ្ញាមួយ ទទួលសេចក្តីស្នើសុំធ្វើបត្យាប័ន ពីរដ្ឋភាគីមួយផ្សេងទៀត ដែលរដ្ឋភាគីនោះ មិនមានសន្ធិសញ្ញាបត្យាប័នជាមួយខ្លួន រដ្ឋនោះអាចចាត់ទុកអនុសញ្ញានេះជាមូលដ្ឋានច្បាប់សម្រាប់ធ្វើបត្យាប័ន ចំពោះបទល្មើសទាំងនោះ ។ បត្យាប័នត្រូវចំណុះទៅនឹងលក្ខខណ្ឌផ្សេងទៀត ដូចមានកំណត់ក្នុងច្បាប់របស់រដ្ឋ ដែលទទួលសេចក្តីស្នើសុំ ។

៣. រដ្ឋភាគី ដែលមិនធ្វើបត្យាប័នផ្អែកលើលក្ខខណ្ឌអត្ថិភាពនៃសន្ធិសញ្ញា ត្រូវទទួលស្គាល់បទល្មើសទាំងនេះ ជាបទល្មើសចំណុះបត្យាប័នរវាងរដ្ឋភាគី ស្របតាមលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងច្បាប់រដ្ឋដែលទទួលសេចក្តីស្នើសុំ ។

៤. ដើម្បីឱ្យមានបត្យាប័នរវាងរដ្ឋភាគី បទល្មើសបែបនេះ ត្រូវចាត់ទុកថា ដូចជាបានប្រព្រឹត្តទាំងនៅកន្លែងកើតហេតុ ទាំងក្នុងដែនដីនៃរដ្ឋដែលតម្រូវឱ្យបង្កើតសាលាក្តី ស្របតាមមាត្រា៥ កថាខណ្ឌ១។

មាត្រា ៩

១. រដ្ឋភាគី ត្រូវទទួលជួយគ្នាទៅវិញទៅមក ខាងវិស័យតុលាការឱ្យបានទូលំទូលាយ តាមតែអាចធ្វើទៅបាន ក្នុងនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌទាក់ទិននឹងបទល្មើស ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤ រួមមានការផ្តល់ភស្តុតាងទាំងអស់ ដែលខ្លួនមាន តាមដែលចាំបាច់ សម្រាប់នីតិវិធីផង ។

២. រដ្ឋភាគី ត្រូវអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនក្រោមកថាខណ្ឌ១ នៃមាត្រានេះ ដោយអនុលោមតាមសន្ធិសញ្ញាទាំងឡាយ ស្តីពីកិច្ចការទៅវិញទៅមកខាងតុលាការ ដែលអាចមានរវាងរដ្ឋភាគី ។

មាត្រា ១០

១. រដ្ឋភាគី ត្រូវធានាថា ការអប់រំ និងព័ត៌មានស្តីពីការហាមប្រាមទារុណកម្ម ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលយ៉ាងពេញលេញក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ បុគ្គលិកស៊ីវិល ឬយោធា បុគ្គលិកពេទ្យ មន្ត្រីសាធារណៈ និងជនផ្សេងទៀត ដែលអាចដាក់ឱ្យអន្តរាគមន៍ ការឃុំខ្លួន ការសួរចម្លើយ ឬការប្រព្រឹត្តទៅលើបុគ្គលណាដែលស្ថិតក្រោមការចាប់ខ្លួន ឃុំខ្លួន ឬការដាក់ពន្ធនាគារ តាមបែបណាមួយ។

២. រដ្ឋភាគី ត្រូវបញ្ចូលការហាមប្រាមនេះ ទៅក្នុងបទបញ្ជា ឬសេចក្តីបង្គាប់ ដែលដាក់ចេញឱ្យអនុវត្ត អាស្រ័យតាមភារកិច្ច និងមុខតំណែងរបស់អ្នកទាំងនោះ ។

មាត្រា ១១

រដ្ឋភាគី ត្រូវដាក់វិធាននៃការសួរចម្លើយ សេចក្តីបង្គាប់ឱ្យសួរចម្លើយ វិធី និងការអនុវត្តការសួរចម្លើយ រួមមានរបៀបឃុំ និងការប្រព្រឹត្តទៅលើជនដែលត្រូវចាប់ខ្លួន ឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារក្នុងដែនដីក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ក្រោមការពិនិត្យឡើងវិញហ្មត់ចត់ ដើម្បីជៀសវាងរាល់ករណីទារុណកម្ម។

មាត្រា ១២

រដ្ឋភាគី ត្រូវធានាថា អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ធ្វើជាបន្ទាន់នូវការស៊ើបអង្កេត មិនលំអៀងរៀងរាល់លើក នៅពេលមានមូលហេតុសមស្របគួរឱ្យជឿបានថា អំពើទារុណកម្ម ត្រូវបានប្រព្រឹត្តក្នុងដែនដី ស្ថិតក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ១៣

រដ្ឋភាគី ត្រូវធានាថា បុគ្គលណាដែលអះអាងថាបានរងទារុណកម្ម ក្នុងដែនដីស្ថិតក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន មានសិទ្ធិប្តឹង និងដាក់ករណីរបស់ខ្លួន ទៅអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃរដ្ឋភាគីនេះ ឱ្យចាត់ការពិនិត្យជាបន្ទាន់ និងឥតលំអៀងនូវរឿងហេតុរបស់ជននេះ ។ វិធានការនានា ត្រូវធ្វើឡើងដើម្បីធានាការការពារអ្នកប្តឹង និងសាក្សីទាំងឡាយប្រឆាំងនឹងការធ្វើបាប ឬការបំភិតបំភ័យ ដោយសារការដាក់ពាក្យប្តឹង ឬការធ្វើសាក្សី ។

មាត្រា ១៤

១. រដ្ឋភាគី ត្រូវធានាក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់របស់ខ្លួនថា ជនរងគ្រោះពីអំពើទារុណកម្ម មានសិទ្ធិទទួលបានការជួសជុល និងសិទ្ធិបង្គាប់សំណងខូចខាតសមរម្យ និងគ្រប់គ្រាន់ រួមមានមធ្យោបាយស្តារនីតិសម្បទាឱ្យបានពេញលេញ តាមដែលអាចធ្វើទៅបានផង ។ ក្នុងករណីជនរងគ្រោះស្លាប់ ដោយអំពើទារុណកម្ម សិទ្ធិវន្តនៃជនរងគ្រោះមានសិទ្ធិទទួលសំណង ។

២. គ្មានបទបញ្ញត្តិណាមួយក្នុងមាត្រានេះ ប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិណាមួយនៃជនរងគ្រោះ ឬជនផ្សេងទៀត ដើម្បីទទួលសំណង ដែលអាចមានក្នុងច្បាប់ជាតិឡើយ ។

មាត្រា ១៥

រដ្ឋភាគី ត្រូវធានាថា ឯកសាររាយការណ៍ទាំងឡាយដែលបង្កើតឡើងបានមកពីអំពើទារុណកម្ម មិនត្រូវយកមកសំអាងជាធាតុនៃភស្តុតាង ក្នុងនីតិវិធីណាមួយឡើយ លើកលែងតែឯកសាររាយការណ៍នោះ ត្រូវបានធ្វើសម្រាប់ជាភស្តុតាងប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទនៃអំពើទារុណកម្ម ។

មាត្រា ១៦

១. រដ្ឋភាគី ត្រូវសន្យាហាមឃាត់ក្នុងដែនដីស្ថិតក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួននូវអំពើផ្សេងទៀតនៃការប្រព្រឹត្តទៅលើបុគ្គល ឬទណ្ឌកម្មឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាបដែលមិនចាត់ជាទារុណកម្មដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១ បើអំពើទាំងនេះ ត្រូវបានប្រព្រឹត្តតាមការញុះញង់ ឬការព្រមព្រៀង ឬការផ្តើមគំនិតរបស់មន្ត្រីសាធារណៈ ឬជនផ្សេងទៀតដែលបំពេញមុខងារជាផ្លូវការ។ ជាពិសេស កាតព្វកិច្ចដែលមានចែងក្នុងមាត្រា១០ មាត្រា១១ មាត្រា១២ និងមាត្រា១៣ ត្រូវអនុវត្ត ដោយយកសេចក្តីយោងពាក់ព័ន្ធនឹងទម្រង់ផ្សេងទៀតនៃការប្រព្រឹត្តទៅលើបុគ្គល ឬទណ្ឌកម្មឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ទៅជំនួសសេចក្តីយោងពាក់ព័ន្ធនឹងទារុណកម្ម ។

២. បទបញ្ញត្តិនានានៃអនុសញ្ញានេះ មិនប៉ះពាល់ដល់បទបញ្ញត្តិក្នុងលិខិតុបករណ៍អន្តរជាតិផ្សេងទៀត ឬច្បាប់ជាតិ ដែលហាមប្រាមការប្រព្រឹត្តទៅលើបុគ្គល ឬទណ្ឌកម្មឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ឬដែលទាក់ទងនឹងបត្យាប័ន ឬការបណ្តេញចេញឡើយ ។

ផ្នែកទី ២

មាត្រា ១៧

១. គណៈកម្មាធិការប្រឆាំងទារុណកម្ម (ដែលចាប់ពីនេះទៅហៅថា គណៈកម្មាធិការ) ត្រូវបង្កើតឡើង ។ គណៈកម្មាធិការមានមុខងារ ដូចមានកំណត់ដូចតទៅៈ គណៈកម្មាធិការ ត្រូវមានសមាសភាពអ្នកជំនាញការចំនួន១០រូបដែលមានសីលធម៌ខ្ពស់និងសមត្ថកិច្ចដែលគេទទួលស្គាល់ក្នុងវិស័យសិទ្ធិមនុស្ស និងត្រូវបំពេញការងារក្នុងឋានៈជាបុគ្គលឯកជន។ អ្នកជំនាញការ ត្រូវបោះឆ្នោតជ្រើសរើសដោយរដ្ឋភាគី ដោយធ្វើការពិចារណាបែងចែកសមាជិកភាព ទៅតាមភូមិសាស្ត្រ ដោយសមធម៌ និងទៅតាមប្រយោជន៍នៃការចូលរួមពីបេក្ខជន ពីមនុស្សមួយចំនួនដែលមានបទពិសោធន៍ខាងច្បាប់។

២. សមាជិកគណៈកម្មាធិការ ត្រូវជ្រើសរើសតាមការបោះឆ្នោតដោយសម្ងាត់ ពីបញ្ជីរាយនាមបេក្ខជន ដែលជ្រើសតាំងដោយរដ្ឋភាគី ។ រដ្ឋភាគីនីមួយៗ អាចជ្រើសតាំងបេក្ខជនម្នាក់ក្នុងចំណោមជនជាតិរបស់ខ្លួន ។ រដ្ឋភាគី ត្រូវគិតដល់សារប្រយោជន៍នៃការជ្រើសតាំងបេក្ខជន ដែលជាសមាជិកនៃគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សផង ដែលបង្កើតឡើងក្រោមកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ និងដែលស្ម័គ្រចិត្តបម្រើការងារក្នុងគណៈកម្មាធិការប្រឆាំងទារុណកម្មផងដែរ ។

៣. ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសសមាជិកគណៈកម្មាធិការ ត្រូវធ្វើក្នុងកិច្ចប្រជុំ២ឆ្នាំម្តងនៃរដ្ឋភាគីតាមការកោះអញ្ជើញដោយអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។ កូរ៉ុមសម្រាប់កិច្ចប្រជុំ គឺ២ភាគ៣នៃរដ្ឋភាគី ។ បេក្ខជនដែលជាប់ជាសមាជិកគណៈកម្មាធិការ ត្រូវតែជាបេក្ខជនទទួលបានសំឡេងច្រើនបំផុត និងសំឡេងភាគច្រើនដាច់ខាត ពីតំណាងរបស់រដ្ឋភាគី ដែលមានវត្តមាន និងបានបោះឆ្នោត។

៤. ការបោះឆ្នោតជាលើកដំបូង ត្រូវធ្វើឡើងយ៉ាងយូរបំផុត៦ខែ ក្រោយកាលបរិច្ឆេទ ចូលជាធរមាននៃអនុសញ្ញានេះ ។ យ៉ាងតិច៤ខែមុនកាលបរិច្ឆេទនៃការបោះឆ្នោតនីមួយៗ អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវចេញលិខិតអញ្ជើញឱ្យរដ្ឋភាគីបញ្ជូនឈ្មោះបេក្ខជនរបស់ខ្លួន ក្នុងរយៈពេល៣ខែ ។ អគ្គលេខាធិការត្រូវរៀបចំបញ្ជីឈ្មោះបេក្ខជនតាមលំដាប់អក្ខរក្រម ដោយបញ្ជាក់ឈ្មោះរដ្ឋភាគីដែលបានជ្រើសតាំងបេក្ខជន និងត្រូវបញ្ជូនបញ្ជីនេះទៅរដ្ឋភាគី ។

៥. សមាជិកគណៈកម្មាធិការ ត្រូវជ្រើសរើសតាមការបោះឆ្នោតសម្រាប់រយៈពេល៤ឆ្នាំ ។ សមាជិកអាចមានសិទ្ធិឈរឈ្មោះជាថ្មី បើខ្លួនត្រូវបានជ្រើសតាំងឡើងវិញ ។ ប៉ុន្តែអាណត្តិរបស់សមាជិក៥រូប ដែលជាប់ឆ្នោតក្នុងពេលបោះឆ្នោតលើកទី១ ត្រូវផុតកំណត់ក្នុងរយៈពេល២ឆ្នាំ ។ ក្រោយការបោះឆ្នោតលើកទីមួយភ្លាម ឈ្មោះសមាជិកទាំង៥រូបនេះ ត្រូវចាប់ឆ្នោតជ្រើសរើសដោយប្រធានអង្គប្រជុំដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ៣ នៃមាត្រានេះ ។

៦. បើសមាជិកគណៈកម្មាធិការណាម្នាក់ទទួលមរណភាព ឬសុំលាលែងពីមុខងារ ឬដោយបុព្វហេតុផ្សេង ដែលមិនអាចបំពេញមុខការឱ្យគណៈកម្មាធិការនោះ រដ្ឋភាគីដែលជ្រើសតាំងសមាជិករូបនោះ ត្រូវតែងតាំងអ្នកជំនាញការម្នាក់ទៀត ក្នុងចំណោមជនជាតិរបស់ខ្លួនឱ្យបន្តអាណត្តិដែលនៅសល់ អាស្រ័យតាមការយល់ព្រមភាគច្រើននៃរដ្ឋភាគី ។ ការយល់ព្រមនេះ ត្រូវចាត់ទុកថាបានការ ដរាបណាចំនួនពាក់កណ្តាល ឬលើសពីពាក់កណ្តាលនៃរដ្ឋភាគី មិនបញ្ចេញយោបល់ជំទាស់ក្នុងរយៈពេល៦សប្តាហ៍ បន្ទាប់ពីរដ្ឋភាគីទទួលដំណឹងស្តីពីសេចក្តីស្នើសុំតែងតាំងពីអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

៧. រដ្ឋភាគី ត្រូវទទួលបន្ទុកខ្លួនឯងលើចំណាយសម្រាប់សមាជិកគណៈកម្មាធិការ ក្នុងរយៈពេលដែលសមាជិកបំពេញមុខងារគណៈកម្មាធិការ ។

មាត្រា ១៨

១. គណៈកម្មាធិការ ត្រូវបោះឆ្នោតជ្រើសរើសមន្ត្រីការិយាល័យរបស់ខ្លួន សម្រាប់អាណត្តិ ២ ឆ្នាំ ។ មន្ត្រីការិយាល័យទាំងអស់ អាចត្រូវបានបោះឆ្នោតជ្រើសរើសសារជាថ្មីឡើងវិញ ។

២. គណៈកម្មាធិការបង្កើតបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់ខ្លួន ។ ប៉ុន្តែបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនេះ ត្រូវមានបទបញ្ញត្តិខាងក្រោមបន្ថែមលើបទបញ្ញត្តិផ្សេងទៀត :

(ក) កូរ៉ុមត្រូវមានសមាជិក៦រូប ។

(ខ) សេចក្តីសម្រេចរបស់គណៈកម្មាធិការ ត្រូវយកតាមសំឡេងភាគច្រើននៃសមាជិកវត្តមាន។

៣. អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវផ្តល់បុគ្គលិក និងសម្ភារៈរូបវ័ន្តចាំបាច់ សម្រាប់ការបំពេញឱ្យបាននូវមុខងាររបស់គណៈកម្មាធិការក្រោមអនុសញ្ញានេះ ។

៤. អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវកោះប្រជុំសមាជិកគណៈកម្មាធិការលើកដំបូង។ បន្ទាប់ពីកិច្ចប្រជុំលើកដំបូង គណៈកម្មធិការត្រូវប្រជុំទៅតាមពេលវេលា ដូចបានកំណត់ក្នុងបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់ខ្លួន ។

៥. រដ្ឋភាគី ត្រូវទទួលខុសត្រូវលើការចំណាយចំពោះកិច្ចប្រជុំនៃរដ្ឋភាគី និងកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មាធិការ រួមទាំងសងទៅអង្គការសហប្រជាជាតិ នូវថ្លៃចំណាយដូចជាថ្លៃបុគ្គលិក និងសម្ភារៈរូបវ័ន្ត ដែលអង្គការសហប្រជាជាតិបានចំណាយ ស្របតាមកថាខណ្ឌ៣ នៃមាត្រានេះ ។

មាត្រា ១៩

១. រដ្ឋភាគី ត្រូវបញ្ជូនតាមរយៈអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ នូវរបាយការណ៍ស្តីពីវិធានការ ដែលរដ្ឋភាគីបានដាក់ចេញ ដើម្បីអនុវត្តការសន្យារបស់ខ្លួន ក្រោមអនុសញ្ញានេះ ក្នុងរយៈពេល ១ឆ្នាំ គិតចាប់ពីការចូលជាធរមាននៃអនុសញ្ញាសម្រាប់រដ្ឋពាក់ព័ន្ធ ។ បន្ទាប់មកទៀត រដ្ឋភាគី ត្រូវធ្វើរបាយការណ៍បន្ថែមរៀងរាល់៤ឆ្នាំម្តង ស្តីពីវិធានការថ្មីៗដែលបានដាក់ចេញ និងរបាយការណ៍ផ្សេងទៀត តាមការស្នើសុំរបស់គណៈកម្មាធិការ ។

២. អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវបញ្ជូនរបាយការណ៍ទៅគ្រប់រដ្ឋភាគី ។

៣. គណៈកម្មាធិការត្រូវសិក្សារបាយការណ៍នីមួយៗ និងផ្តល់យោបល់ទូទៅលើរបាយការណ៍ តាមដែលគណៈកម្មាធិការយល់ថាសមស្រប ហើយត្រូវបញ្ជូនយោបល់ទាំងនេះ ទៅរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ។ រដ្ឋភាគីនោះ អាចផ្ញើតបទៅគណៈកម្មាធិការវិញ នូវសេចក្តីសង្កេតនានា ដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍សម្រាប់គណៈកម្មាធិការ ។

៤. គណៈកម្មាធិការ អាស្រ័យការយល់ឃើញរបស់ខ្លួន អាចសម្រេចបញ្ចូលទៅក្នុងរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំរបស់ខ្លួន ដូចបានកំណត់ក្នុងមាត្រា២៤ នូវយោបល់របស់ខ្លួន ស្របតាមកថាខណ្ឌ៣ នៃមាត្រានេះ ដោយភ្ជាប់ជាមួយនូវសេចក្តីសង្កេតរបស់រដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ។ បើមានសេចក្តីស្នើសុំពីរដ្ឋភាគី គណៈកម្មាធិការអាចបញ្ចូលច្បាប់ចម្លងនៃរបាយការណ៍ដែលបានផ្ញើមកខ្លួន ក្រោមកថាខណ្ឌ១នៃមាត្រានេះ ។

មាត្រា ២០

១. បើគណៈកម្មាធិការទទួលព័ត៌មានគួរឱ្យទុកចិត្ត ដែលបង្ហាញឱ្យឃើញនូវមូលដ្ឋានសមហេតុផលថា មានការប្រព្រឹត្តទារុណកម្ម ដោយមានការរៀបចំហ្មត់ចត់ ក្នុងដែនដីនៃរដ្ឋភាគីមួយ គណៈកម្មាធិការ ត្រូវអញ្ជើញរដ្ឋភាគីនោះ ឱ្យសហការពិនិត្យព័ត៌មាន និងផ្តល់សេចក្តីសង្កេតចំពោះព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធ។

២. តាមការពិនិត្យសេចក្តីសង្កេត ដែលរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធបញ្ជូនមក រួមមានព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធសមស្របផ្សេងទៀតផង បើសម្រេចថាត្រឹមត្រូវហើយ គណៈកម្មាធិការអាចចាត់តាំងសមាជិកម្នាក់ ឬច្រើននាក់ឱ្យស៊ើបអង្កេតជាសម្ងាត់ និងរាយការណ៍ជាបន្ទាន់ទៅគណៈកម្មាធិការ ។

៣. បើការស៊ើបអង្កេត ត្រូវបានធ្វើស្របតាមកថាខណ្ឌ២ នៃមាត្រានេះហើយ គណៈកម្មាធិការត្រូវស្វែងរកសហប្រតិបត្តិការពីរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ។ ដោយមានការព្រមព្រៀងជាមួយរដ្ឋភាគីនោះ ការស៊ើបអង្កេតបែបនេះ អាចរាប់បញ្ចូលទស្សនកិច្ច ទៅកាន់ដែនដីនៃរដ្ឋភាគីនោះផងដែរ ។

៤. ក្រោយពីការពិនិត្យសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់សមាជិកម្នាក់ ឬច្រើននាក់ស្របតាមកថាខណ្ឌ២ នៃមាត្រានេះ គណៈកម្មាធិការត្រូវបញ្ជូនសេចក្តីសន្និដ្ឋានទាំងនេះ ទៅរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ រួមជាមួយនឹងការផ្តល់យោបល់ ឬការណែនាំដែលសមស្របនឹងសភាពការណ៍ ។

៥. ចំណាត់ការទាំងអស់របស់គណៈកម្មាធិការ ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ១ ដល់៤ នៃមាត្រានេះ ត្រូវរក្សាជាសម្ងាត់ ហើយគ្រប់ដំណាក់កាលនៃចំណាត់ការ ត្រូវតែខំឱ្យបានទទួលសហប្រតិបត្តិការពីរដ្ឋភាគី ។ ក្រោយពីបញ្ចប់ចំណាត់ការស៊ើបអង្កេត ស្របតាមកថាខណ្ឌ២ និងបន្ទាប់ពីពិគ្រោះយោបល់ជាមួយរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ គណៈកម្មាធិការ អាចសម្រេចដាក់បញ្ចូលដំណើររឿងសង្ខេបស្ដីពីលទ្ធផល នៃការងារ ក្នុងរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ ស្របតាមមាត្រា២៤ ។

មាត្រា ២១

១. រដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ អាចប្រកាសស្របតាមមាត្រានេះគ្រប់ពេលថា ខ្លួនទទួលស្គាល់សមត្ថកិច្ចនៃគណៈកម្មាធិការ ដើម្បីទទួល និងពិនិត្យបណ្ដឹង អាស្រ័យដោយរដ្ឋភាគីមួយអះអាងថារដ្ឋភាគីមួយទៀតមិនបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ស្របតាមអនុសញ្ញានេះ ។ បណ្ដឹងនេះ អាចទទួលយកមកពិនិត្យស្របតាមនីតិវិធីដូចមានចែងក្នុងមាត្រានេះបាន លុះត្រាតែបណ្ដឹងនេះធ្វើឡើងដោយរដ្ឋភាគីដែលបានប្រកាសទទួលស្គាល់សមត្ថកិច្ចរបស់គណៈកម្មាធិការ ។ គណៈកម្មាធិការមិនទទួលយកបណ្ដឹងរបស់រដ្ឋភាគី ដែលមិនបានធ្វើសេចក្ដីប្រកាស ស្របតាមមាត្រានេះមកដោះស្រាយឡើយ ។ បណ្ដឹងដែលបានទទួល ស្របតាមមាត្រានេះ ត្រូវដោះស្រាយតាមនីតិវិធីខាងក្រោម :

(ក) បើរដ្ឋភាគីណាមួយពិនិត្យឃើញថា រដ្ឋភាគីមួយទៀត មិនអនុវត្តបទបញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ រដ្ឋភាគីនោះ អាចលើកយកបញ្ហាតាមរយៈបណ្ដឹងជាលាយល័ក្ខអក្សរ ទៅជូនរដ្ឋភាគីម្ខាងទៀត។ ក្នុងរយៈពេល៣ខែ ចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការទទួលបណ្ដឹង រដ្ឋភាគីចុងបណ្ដឹង ត្រូវផ្ញើតបទៅរដ្ឋភាគីដើមបណ្ដឹងនូវការពន្យល់ ឬសេចក្ដីថ្លែងការណ៍ជាលាយល័ក្ខអក្សរណាមួយ បំភ្លឺអំពីបញ្ហាដែលសមល្មមតាមកម្រិតអាចយល់បាន និងដែលមានប្រយោជន៍ ដោយបញ្ជាក់អំពីនីតិវិធី និងការដោះស្រាយរបស់រដ្ឋភាគី ដែលមិនទាន់សម្រេច ឬដែលសម្រេចហើយចំពោះបញ្ហានោះ ។

(ខ) បើបញ្ហាមិនត្រូវបានដោះស្រាយដាច់ស្រេចរវាងរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងពីរ ក្នុងរយៈពេល៦ខែគិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដែលរដ្ឋចុងបណ្ដឹងទទួលបណ្ដឹងទី១នោះ រដ្ឋភាគីណាមួយនៃរដ្ឋភាគីទាំងពីរ អាចមានសិទ្ធិលើកបញ្ហាទៅគណៈកម្មាធិការ ដោយការជូនដំណឹងជាលាយល័ក្ខអក្សរដល់គណៈកម្មាធិការ និងរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ។

(គ) គណៈកម្មាធិការ អាចដោះស្រាយបញ្ហាមួយ ដែលបញ្ជូនមកឱ្យខ្លួន ស្របតាមមាត្រានេះបាន លុះត្រាតែគណៈកម្មាធិការរកឃើញថា ដំណោះស្រាយបញ្ហាតាមផ្លូវច្បាប់ទាំងអស់ នៅក្នុងស្រុក បានយកមកប្រើអស់ហើយ ស្របតាមគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិដែលទទួលស្គាល់ជាទូទៅ ។ វិធាននេះនឹងមិនត្រូវយកមកអនុវត្តទេ បើនីតិវិធីនៃការដោះស្រាយបន្តយូរហួសហេតុ ឬមិនទំនងជា នាំមកនូវការជួយឱ្យធូរស្បើយ បានស័ក្តិសិទ្ធិដល់ជនរងគ្រោះ នៃការរំលោភអនុសញ្ញានេះទេ ។

(ឃ) គណៈកម្មាធិការ ត្រូវប្រជុំជាសម្ងាត់ នៅពេលគណៈកម្មាធិការពិនិត្យបណ្ដឹង ស្រប តាមមាត្រានេះ ។

(ង) តាមបទបញ្ញត្តិនៃអនុកថាខណ្ឌ (គ) គណៈកម្មាធិការត្រូវដាក់សេវារបស់ខ្លួនឱ្យរដ្ឋភាគី ពាក់ព័ន្ធប្រើប្រាស់ ដើម្បីទៅដល់ដំណោះស្រាយជានាគ្នាលើបញ្ហា ដោយគោរពតាមកាតព្វកិច្ច ដូច មានចែងក្នុងអនុសញ្ញានេះ ។ ក្នុងទិសដៅនេះ គណៈកម្មាធិការអាចបង្កើតគណៈកម្មការចំពោះកិច្ច មួយបើយល់ថាសមស្រប ។

(ច) គ្រប់បញ្ហាដែលបានដាក់ជូនគណៈកម្មាធិការស្របតាមមាត្រានេះ គណៈកម្មាធិការ អាច ស្នើសុំឱ្យរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ដូចមានចែងក្នុងអនុកថាខណ្ឌ (ខ) ផ្ដល់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដល់គណៈ កម្មាធិការ ។

(ឆ) រដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ដូចមានចែងក្នុងអនុកថាខណ្ឌ (ខ) មានសិទ្ធិដាក់វត្តមានតំណាងរបស់ ខ្លួន នៅពេលគណៈកម្មាធិការកំពុងពិនិត្យបញ្ហា និងមានសិទ្ធិសុំយោបល់ដោយផ្ទាល់មាត់ និង/ ឬជា លាយល័ក្ខអក្សរ ។

(ជ) ក្នុងរយៈពេល១២ខែ គិតចាប់ពីថ្ងៃទទួលបានការជូនដំណឹង ដូចចែងក្នុងអនុកថាខណ្ឌ (ខ) គណៈកម្មាធិការ ត្រូវបង្ហាញរបាយការណ៍ :

(i) បើដំណោះស្រាយមួយត្រូវបានរកឃើញ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃបទបញ្ញត្តិ ក្នុងអនុកថាខណ្ឌ (ង) គណៈកម្មាធិការ ត្រូវកម្រិតរបាយការណ៍របស់ខ្លួន មកត្រឹមតែជាសេចក្ដីថ្លែងការណ៍សង្ខេបអំពីអង្គហេតុ និងដំណោះស្រាយដែលសម្រេចបាន ។

(ii) បើដំណោះស្រាយមួយមិនបានសម្រេច ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃអនុកថាខណ្ឌ (ង)ទេ គណៈកម្មា ធិការ ត្រូវកម្រិតរបាយការណ៍របស់ខ្លួន ត្រឹមតែជាសេចក្ដីថ្លែងការណ៍សង្ខេបអំពីអង្គហេតុ ។ សេចក្ដី ស្នើសុំយោបល់ជាលាយល័ក្ខអក្សរ និងកំណត់ហេតុលើសេចក្ដីស្នើសុំយោបល់ផ្ទាល់មាត់របស់រដ្ឋភាគីពាក់ ព័ន្ធ ត្រូវភ្ជាប់ទៅជាមួយរបាយការណ៍នេះ ។ ក្នុងករណីនីមួយៗ គណៈកម្មាធិការត្រូវផ្ញើរបាយការណ៍ ទៅរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ។

២. បទបញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះត្រូវចូលជាធរមាន បើរដ្ឋភាគីចំនួន៥នៃអនុសញ្ញានេះ បានធ្វើសេចក្ដី ប្រកាសស្របតាមកថាខណ្ឌ១នៃមាត្រានេះ ។ រដ្ឋភាគីត្រូវតំកល់ទុកសេចក្ដីប្រកាសទាំងនោះ នៅនឹងអគ្គ លេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ហើយអគ្គលេខាធិការ ត្រូវបញ្ជូនច្បាប់ចម្លងនៃសេចក្ដីប្រកាសទាំង នោះទៅរដ្ឋភាគីផ្សេងទៀត ។ សេចក្ដីប្រកាសអាចដកហូតមកវិញបានគ្រប់ពេល ដោយការជូនដំណឹង ជាលាយល័ក្ខអក្សរទៅអគ្គលេខាធិការ។ ការដកហូតនេះ មិនប៉ះពាល់ដល់ការពិនិត្យលើបញ្ហាទាំងឡាយ ក្នុងបណ្ដឹងដែលបានផ្ញើរួចហើយស្របតាមមាត្រានេះទេ ។ បណ្ដឹងបន្ថែមរបស់រដ្ឋភាគី នឹងមិនទទួលយក

មកពិនិត្យក្រោមមាត្រានេះឡើយ បន្ទាប់ពីអគ្គលេខាធិការ ទទួលបានការជូនដំណឹងស្តីពីការដកហូតនូវសេចក្តីប្រកាសនេះ លើកលែងតែរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ធ្វើសេចក្តីប្រកាសថ្មី ។

មាត្រា ២២

១. រដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ អាចប្រកាសគ្រប់ពេលក្រោមមាត្រានេះថា ខ្លួនទទួលស្គាល់សមត្ថកិច្ចរបស់គណៈកម្មាធិការ ក្នុងការទទួល និងពិនិត្យបណ្តឹង ដែលធ្វើដោយបុគ្គល ឬក្នុងនាមបុគ្គលដែលស្ថិតក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ដែលបុគ្គលនោះអះអាងថា ខ្លួនបានរងគ្រោះដោយសារការរំលោភរបស់រដ្ឋភាគីលើបទបញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ។ គណៈកម្មាធិការ មិនទទួលបណ្តឹងមកពិនិត្យទេ បើបណ្តឹងនោះពាក់ព័ន្ធនឹងរដ្ឋភាគី ដែលមិនបានធ្វើសេចក្តីប្រកាស ។

២. គណៈកម្មាធិការ ចាត់ទុកថាមិនអាចទទួលយកនូវបណ្តឹងអនាមិក ដែលប្តឹងក្រោមមាត្រានេះ ឬដែលគណៈកម្មាធិការចាត់ទុកថា ជាការរំលោភសិទ្ធិដាក់ពាក្យបណ្តឹង ឬជាប្រការផ្ទុយនឹងបទបញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ ។

៣. តាមបទបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌ២ គណៈកម្មាធិការ ត្រូវបញ្ជូនបណ្តឹងដែលខ្លួនបានទទួល ស្របតាមមាត្រានេះ ទៅរដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ ដែលបានធ្វើសេចក្តីប្រកាសស្របតាមកថាខណ្ឌ១ និងដែលជាប់ការចោទប្រកាន់ថា បានរំលោភបំពានលើបទបញ្ញត្តិណាមួយនៃអនុសញ្ញានេះ ។ ក្នុងរយៈពេល៦ខែ រដ្ឋចុងបណ្តឹងត្រូវបញ្ជូនការពន្យល់ជាលាយល័ក្ខអក្សរ ឬសេចក្តីថ្លែងការណ៍បំភ្លឺបញ្ហា និងការដោះស្រាយរបស់រដ្ឋនោះ ប្រសិនជាមាន ជូនទៅគណៈកម្មាធិការ ។

៤. គណៈកម្មាធិការ ត្រូវពិនិត្យបណ្តឹងដែលទទួលបាន ស្របតាមមាត្រានេះ ដោយសំអាងព័ត៌មានរបស់ខ្លួន បានទទួលពីបុគ្គល ឬក្នុងនាមបុគ្គល និងពីរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ។

៥. គណៈកម្មាធិការ មិនពិនិត្យបណ្តឹងរបស់បុគ្គលណាម្នាក់ ស្របតាមមាត្រានេះទេ លើកលែងតែគណៈកម្មាធិការបានដឹងច្បាស់ថា :

(ក) បញ្ហាដដែលនោះ មិនដែលបានពិនិត្យ និងមិនកំពុងពិនិត្យ ស្របតាមនីតិវិធីនៃការស៊ើបអង្កេតជាអន្តរជាតិ ឬការដោះស្រាយជាអន្តរជាតិផ្សេងទៀត ។

(ខ) បុគ្គលនោះបានប្រើប្រាស់អស់នូវដំណោះស្រាយទាំងប៉ុន្មានដែលមាននៅក្នុងស្រុក។ វិធាននេះ មិនត្រូវយកមកអនុវត្តទេ បើនីតិវិធីនៃការដោះស្រាយបន្តយូរហួសហេតុ ឬមិនទំនងជានាំមកនូវការជួយឱ្យធូរស្បើយបានស័ក្តិសិទ្ធិដល់ជនរងគ្រោះ ពីការរំលោភអនុសញ្ញានេះ ។

៦. គណៈកម្មាធិការត្រូវបើកសម័យប្រជុំជាសម្ងាត់ នៅពេលពិនិត្យបណ្តឹងស្របតាមមាត្រានេះ។

៧. គណៈកម្មាធិការ ត្រូវបញ្ជូនការសង្កេតរបស់ខ្លួនទៅរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ និងទៅបុគ្គលនោះ។

៨. បទបញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះ ត្រូវចូលជាធរមាន នៅពេលដែលរដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ ចំនួន ៥ បានធ្វើសេចក្តីប្រកាស ស្របតាមកថាខណ្ឌ១នៃមាត្រានេះ ។ រដ្ឋភាគីត្រូវតំកល់ទុកសេចក្តីប្រកាស នៅនឹងអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។ អគ្គលេខាធិការ ត្រូវចម្លងសេចក្តីប្រកាសទាំងនោះ បញ្ជូនទៅរដ្ឋភាគីផ្សេងទៀត ។ សេចក្តីប្រកាសអាចដកហូតទៅវិញគ្រប់ពេល ដោយការជូនដំណឹងទៅ អគ្គលេខាធិការ ។ ការដកហូតនេះ មិនប៉ះពាល់ដល់ការត្រួតពិនិត្យបញ្ហាទាំងឡាយនៃបណ្តឹងដែលបាន ដាក់ជូនគណៈកម្មាធិការ ស្របតាមមាត្រានេះរួចហើយ ។ បណ្តឹងផ្សេងទៀតរបស់បុគ្គល ឬក្នុងនាម បុគ្គល នឹងមិនទទួលយកទេ ស្របតាមមាត្រានេះ បន្ទាប់ពីអគ្គលេខាធិការ បានទទួលការជូនដំណឹងអំពី ការសុំដកសេចក្តីប្រកាស លើកលែងតែរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធធ្វើសេចក្តីប្រកាសជាថ្មី ។

មាត្រា ២៣

សមាជិកគណៈកម្មាធិការ និងសមាជិកគណៈកម្មការចំពោះកិច្ច ដែលទទួលការតែងតាំង ស្រប តាមមាត្រា២១ កថាខណ្ឌ១ (ង) មានសិទ្ធិទទួលសម្ភារៈរូបវន្ត ឯកសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិ ក្នុងមុខងារ ជាអ្នកជំនាញការបំពេញបេសកកម្មជូនអង្គការសហប្រជាជាតិ ដូចមានចែងក្នុងផ្នែកពាក់ព័ន្ធនៃអនុសញ្ញា ស្តីពីឯកសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។

មាត្រា ២៤

គណៈកម្មាធិការត្រូវបញ្ជូនរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំស្តីពីសកម្មភាពរបស់ខ្លួន ស្របតាមអនុសញ្ញានេះ ទៅរដ្ឋភាគី និងមហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

ផ្នែកទី ៣

មាត្រា ២៥

១. អនុសញ្ញានេះ បើកចំហរឱ្យរដ្ឋទាំងអស់ចុះហត្ថលេខា ។

២. អនុសញ្ញានេះ ជាកម្មវត្ថុនៃការឱ្យសច្ចាប័ន ។ លិខិតុបករណ៍ឱ្យសច្ចាប័ន ត្រូវតំកល់ទុក នៅនឹងអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

មាត្រា ២៦

អនុសញ្ញានេះ បើកចំហរឱ្យប្រទេសទាំងអស់ចូលជាសមាជិក ។ ការចូលជាសមាជិកចូលជា ធរមាន ដោយការដាក់លិខិតុបករណ៍សុំចូលជាសមាជិកនៅនឹងអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ។

មាត្រា ២៧

១. អនុសញ្ញានេះចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី៣០ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការតំកល់ទុកជាមួយអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ នូវលិខិតុបករណ៍ទី២០នៃការឱ្យសច្ចាប័ន ឬការសុំចូលជាសមាជិក។

២. ចំពោះរដ្ឋដែលឱ្យសច្ចាប័ន ឬចូលជាសមាជិកនៃអនុសញ្ញានេះ ក្រោយពីការតំកល់ទុកលិខិតុបករណ៍ឱ្យសច្ចាប័ន ឬសុំចូលជាសមាជិកទី២០ អនុសញ្ញានេះនឹងចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី៣០ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការតំកល់លិខិតុបករណ៍ឱ្យសច្ចាប័ន ឬលិខិតុបករណ៍សុំចូលជាសមាជិករបស់រដ្ឋនោះ ។

មាត្រា ២៨

១. នៅពេលចុះហត្ថលេខា ឬឱ្យសច្ចាប័ន ឬសុំចូលជាសមាជិកនៃអនុសញ្ញានេះ រដ្ឋនីមួយៗអាចប្រកាសថា ខ្លួនមិនទទួលស្គាល់សមត្ថកិច្ចរបស់គណៈកម្មាធិការ ដែលមានចែងក្នុងមាត្រា២០ទេ ។

២. រដ្ឋភាគី ដែលប្រកាសនូវលំកូខ័ណ្ឌស្របតាមបទបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌ១ នៃមាត្រានេះ អាចដកលំកូខ័ណ្ឌចេញវិញបានគ្រប់ពេល ដោយការជូនដំណឹងទៅអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

មាត្រា ២៩

១. រដ្ឋភាគីណាមួយនៃអនុសញ្ញានេះ អាចសុំធ្វើវិសោធនកម្ម និងអាចដាក់សេចក្តីស្នើសុំនេះ ទៅអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។ អគ្គលេខាធិការត្រូវបញ្ជូនសេចក្តីស្នើសុំធ្វើវិសោធកម្មនេះ ទៅរដ្ឋភាគីនានា ដោយសុំឱ្យរដ្ឋភាគីបញ្ជាក់ប្រាប់មកអគ្គលេខាធិការវិញ ថាតើយល់ព្រមឱ្យមានសន្និសីទនៃរដ្ឋភាគី ដើម្បីពិនិត្យ និងបោះឆ្នោតគាំទ្រសេចក្តីស្នើសុំនោះឬទេ ។ ក្នុងរយៈពេល៤ខែ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការជូនព័ត៌មានទៅរដ្ឋភាគី បើមានសម្លេង១ភាគ៣យ៉ាងតិច នៃរដ្ឋភាគីគាំទ្រឱ្យមានកិច្ចប្រជុំនេះ អគ្គលេខាធិការត្រូវកោះប្រជុំ ក្រោមការឧបត្ថម្ភរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។ អគ្គលេខាធិការត្រូវបញ្ជូនរាល់វិសោធនកម្ម ដែលបានអនុម័តដោយសំឡេងភាគច្រើននៃរដ្ឋភាគីវត្តមាននិងបានបោះឆ្នោតនៅឯកិច្ចប្រជុំ ជូនទៅរដ្ឋភាគីទាំងអស់ ដើម្បីសុំការទទួលយក ។

២. វិសោធនកម្មដែលបានអនុម័ត ស្របតាមបទបញ្ញត្តិកថាខណ្ឌ១នៃមាត្រានេះ ត្រូវចូលជាធរមាននៅពេលរដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ ចំនួន២ភាគ៣ បានជូនដំណឹងដល់អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ថាព្រមទទួលយកវិសោធនកម្ម អាស្រ័យតាមនីតិវិធីនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញរបស់រដ្ឋនីមួយៗ ។

៣. ពេលវិសោធនកម្មចូលជាធរមាន រដ្ឋភាគីដែលព្រមទទួលយកវិសោធនកម្មទាំងនេះ ត្រូវជាប់កាតព្វកិច្ចក្រោមវិសោធនកម្មទាំងនោះ ចំពោះរដ្ឋភាគីផ្សេងពីនេះ នៅតែជាប់កាតព្វកិច្ចក្រោមបទបញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ និងវិសោធនកម្មមុនៗ ដែលខ្លួនបានយល់ព្រមទទួលយក ។

មាត្រា ៣០

១. ទំនាស់រវាងរដ្ឋភាគីពីរ ឬច្រើនជាងនេះ លើការបកស្រាយ ឬការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ដែលមិនអាចដោះស្រាយបានតាមការចរចា ត្រូវដាក់ឱ្យមានមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ តាមការស្នើសុំពីរដ្ឋភាគីណាមួយ ។ បើក្នុងរយៈពេល៦ខែ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការស្នើសុំឱ្យមានមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ គូភាគី មិនអាចទៅដល់ការយល់ព្រមលើការរៀបចំមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យទេ ភាគីណាមួយក្នុងរឿងនេះអាចបញ្ជូនទំនាស់នេះទៅតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ ដោយការដាក់ពាក្យប្តឹងស្របតាមលក្ខន្តិកៈរបស់តុលាការ ។

២. នៅពេលចុះហត្ថលេខា ឬឱ្យសច្ចាប័នលើអនុសញ្ញានេះ ឬពេលសុំចូលជាសមាជិកនៃអនុសញ្ញានេះ រដ្ឋនីមួយៗអាចប្រកាសថា ខ្លួនមិនចំណុះឱ្យបទបញ្ញត្តិក្នុងកថាខណ្ឌ១នៃមាត្រានេះទេ ។ រដ្ឋភាគីផ្សេងពីនេះ មិនជាប់កាតព្វកិច្ចក្រោមបទបញ្ញត្តិក្នុងកថាខណ្ឌ១នៃមាត្រានេះ ជាមួយរដ្ឋភាគីណាមួយ ដែលបានដាក់លំក្ខខ័ណ្ឌខាងលើនេះឡើយ ។

៣. រដ្ឋភាគីណាដែលបានដាក់លំក្ខខ័ណ្ឌស្របតាមកថាខណ្ឌ២នៃមាត្រានេះ អាចដកលំក្ខខ័ណ្ឌរបស់ខ្លួនវិញបានគ្រប់ពេល ដោយការជូនដំណឹងទៅអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

មាត្រា ៣១

១. រដ្ឋភាគី អាចដកខ្លួនចេញពីអនុសញ្ញានេះ ដោយការជូនដំណឹងជាលាយលំក្ខអក្សរដល់អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។ ការដកខ្លួននឹងចូលជាធរមាន១ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដែលអគ្គលេខាធិការបានទទួលការជូនដំណឹងនេះ ។

២. ការដកខ្លួននេះ នឹងមិនដោះលែងឱ្យរដ្ឋភាគីរួចផុតពីកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ក្រោមអនុសញ្ញានេះ ចំពោះអំពើ ឬការខកខានណាមួយ ដែលកើតមុនកាលបរិច្ឆេទនៃការសុំដកខ្លួនបានចូលជាធរមានឡើយ។ ការសុំដកខ្លួននេះ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏មិនប៉ះពាល់ដល់ការបន្តពិនិត្យបញ្ហា ដែលស្ថិតក្រោមការពិនិត្យរបស់គណៈកម្មាធិការ មុនកាលបរិច្ឆេទនៃការសុំដកខ្លួន បានចូលជាធរមានឡើយ ។

៣. បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការសុំដកខ្លួនរបស់រដ្ឋភាគីចូលជាធរមាន គណៈកម្មាធិការ នឹងមិនពិនិត្យបញ្ហាថ្មីណាមួយទាក់ទងនឹងរដ្ឋនោះឡើយ ។

មាត្រា ៣២

អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវជូនដំណឹងដល់រដ្ឋសមាជិកនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរដ្ឋដែលបានចុះហត្ថលេខា ឬបានសុំចូលជាសមាជិកនៃអនុសញ្ញានេះ នូវប្រការដូចខាងក្រោម :

(ក) ការចុះហត្ថលេខា ការឱ្យសច្ចាប័ន និងការចូលជាសមាជិកស្របតាមមាត្រា២៥ និង២៦។

(ខ) កាលបរិច្ឆេទចូលជាធរមាននៃអនុសញ្ញានេះ ស្របមាត្រា២៧ និងកាលបរិច្ឆេទចូលជាធរមាននៃវិសោធនកម្មនានា ស្របតាមមាត្រា២៩ ។

(គ) ការសុំដកខ្លួន ស្របតាមមាត្រា៣១ ។

មាត្រា ៣៣

១. អនុសញ្ញានេះ ដែលមានអត្ថបទជាភាសាអារ៉ាប់ ចិន អង់គ្លេស បារាំង រុស្ស៊ី និងអេស្ប៉ាញ៉ុល មានតម្លៃស្មើគ្នា នឹងត្រូវតំកល់ទុកជាមួយអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

២. អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវបញ្ជូនច្បាប់ចម្លងនៃកតិកាសញ្ញានេះ ដោយមានបញ្ជាក់ការចម្លងតាមច្បាប់ដើមទៅរដ្ឋទាំងអស់ ។

ពិធីសារបន្ថែមលើអនុសញ្ញាប្រឆាំងទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប

ត្រូវបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០២ នាសម័យប្រជុំលើកទី៥៧
នៃមហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ តាមសេចក្តីសម្រេចចិត្តលេខA/RES/៥៧/១៩៩
ត្រូវបានបើកឱ្យចុះហត្ថលេខា ឱ្យសច្ចាប័ន និងចូលជាសមាជិក
ចាប់ពីថ្ងៃទី៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៣ (គឺជាកាលបរិច្ឆេទដែលអត្ថបទដើមត្រូវបានបង្កើតឡើង)
នៅទីស្នាក់ការអង្គការសហប្រជាជាតិប្រចាំនៅទីក្រុងញូវយ៉ក។

បុព្វកថា

រដ្ឋភាគីនៃពិធីសារនេះ

អះអាងជាថ្មីថា ការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀតដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ត្រូវបានហាមឃាត់ និងចាត់ទុកជាការរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរលើសិទ្ធិមនុស្ស។

ជឿជាក់ថា ត្រូវចាត់វិធានការចាំបាច់ថែមទៀត ដើម្បីសំរេចគោលបំណងនៃអនុសញ្ញាប្រឆាំងទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប (ពីនេះតទៅហៅត្រឹមថា អនុសញ្ញា) និងដើម្បីពង្រឹងការការពារជនទាំងឡាយដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាព ឱ្យរួចផុតពីការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀតដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ។

រំលឹកឡើងវិញថា មាត្រា២ និងមាត្រា១៦ នៃអនុសញ្ញាតម្រូវឱ្យរដ្ឋភាគីនីមួយៗ ចាត់វិធានការដ៏មានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីបង្ការការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប នៅលើទឹកដីណាមួយក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ។

ទទួលស្គាល់ថា រដ្ឋទាំងឡាយមានការទទួលខុសត្រូវចម្បងក្នុងការអនុវត្តន៏មាត្រាទាំងនេះ ដែលត្រូវពង្រឹងការការពារជនទាំងឡាយ ដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាពរបស់ខ្លួន និងការគោរពឱ្យបានពេញលេញនូវសិទ្ធិមនុស្ស គឺជាការទទួលខុសត្រូវរួមមួយ ដែលមនុស្សគ្រប់រូបត្រូវរួមគ្នាអនុវត្ត ហើយស្ថាប័នអន្តរជាតិនានា ដែលមានភារកិច្ចប្រតិបត្តិ ត្រូវជួយបំពេញបន្ថែម និងពង្រឹងវិធានការជាតិ ។

រំលឹកឡើងវិញថា ការបង្ការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពប្រឆាំងការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ទាមទារការអប់រំ និងសមាយោគនៃវិធានការផ្សេងៗ ដូចជាវិធានការផ្លូវច្បាប់ រដ្ឋបាល តុលាការ និងវិធានការដទៃទៀត ។

រំលឹកឡើងវិញផងដែរថា សន្និសិទពិភពលោកស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស បានប្រកាសជាឧឡារិកថា ការខិតខំប្រឹងលុបបំបាត់ការធ្វើទារុណកម្ម គួរផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ជាសំខាន់ និងជាដំបូងគេបង្អស់លើការបង្ការ ហើយអំពាវនាវឱ្យមានការអនុម័តពិធីសារលើអនុសញ្ញានេះ ដែលមានគោលបំណងបង្កើតប្រព័ន្ធបង្ការ តាមរយៈការចូលពិនិត្យកន្លែងឃុំឃាំងនានា ។

ជឿជាក់ថា ការការពារជនទាំងឡាយ ដែលត្រូវបានដកហូតសិទ្ធិសេរីភាពឱ្យរួចផុតពីការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀតដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប អាចត្រូវពង្រឹងដោយវិធានការក្រៅផ្លូវតុលាការដែលមានចរិតជាការបង្ការ ដោយផ្អែកលើការចូលពិនិត្យជាទៀងទាត់ នៅកន្លែងឃុំឃាំងនានា ដោយមានការព្រមព្រៀងដូចតទៅ :

ផ្នែកទី ១
គោលការណ៍ទូទៅ
មាត្រា ១

ពិធីសារនេះមានគោលបំណងបង្កើតប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យជាទៀតទាត់មួយ ដោយស្ថាប័នជាតិ និងអន្តរជាតិនានាដែលឯករាជ្យ នៅកន្លែងឃុំឃាំងជនទាំងឡាយ ដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាព ដើម្បីបង្ការការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀតដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ។

មាត្រា ២

១. អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការអំពើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀតដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប នៃគណៈកម្មាធិការប្រឆាំងទារុណកម្ម (ពីនេះតទៅ ហៅត្រឹមថា អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ) ត្រូវបានបង្កើតឡើង និងត្រូវអនុវត្តមុខងាររបស់ខ្លួន ដូចមានចែងនៅក្នុងពិធីសារនេះ ។

២. អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវបំពេញការងាររបស់ខ្លួន ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃធម្មនុញ្ញសហប្រជាជាតិ ហើយត្រូវអនុវត្តស្របតាមគោលបំណង និងគោលការណ៍ផ្សេងៗនៃធម្មនុញ្ញនេះ ក៏ដូចជាលិខិតបទដ្ឋាននានារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រព្រឹត្តលើជនទាំងឡាយដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាពរបស់ខ្លួន ។

៣. ដូចគ្នានេះដែរ អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវអនុវត្តតាមគោលការណ៍ រក្សាការសំងាត់ ភាពឥតលំអៀង ភាពមិនប្រកាន់និន្នាការសកលភាព និងគោលការណ៍សត្យានុម័ត ។

៤. អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ និងរដ្ឋភាគីទាំងអស់ ត្រូវសហការគ្នាអនុវត្តពិធីសារនេះ ។

មាត្រា ៣

រដ្ឋភាគីនីមួយៗ ត្រូវបង្កើត ចាត់តាំង ឬរក្សាឱ្យមាននៅថ្នាក់ជាតិ នូវស្ថាប័នត្រួតពិនិត្យមួយ ឬច្រើន ដើម្បីបង្ការទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀតដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប (ពីនេះតទៅហៅត្រឹមថា យន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ) ។

មាត្រា ៤

១. អនុលោមតាមពិធីសារនេះ រដ្ឋភាគីនីមួយៗត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យយន្តការត្រួតពិនិត្យនានា ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា២ និងមាត្រា៣ ទៅមើលកន្លែងឃុំឃាំងណាមួយ ស្ថិតក្រោមដែនសមត្ថកិច្ច និងការគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួន ដែលជនទាំងឡាយត្រូវបាន ឬអាចត្រូវបានដកហូតសេរីភាព ទោះជាដោយតាមបញ្ជារបស់អាជ្ញាធរសាធារណៈ ឬតាមការផ្តួចផ្តើម ឬការយល់ព្រម ឬការស្រុះស្រួលគ្នាក៏ដោយ (ពីនេះតទៅហៅត្រឹមថា កន្លែងឃុំឃាំង)។ ប្រសិនជាចាំបាច់ការត្រួតពិនិត្យទាំងនេះ ត្រូវមានគោលដៅ ដើម្បីពង្រឹងការការពារជនទាំងឡាយពីអំពើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ។

២. សំរាប់គោលបំណងនៃពិធីសារនេះ ការដកហូតសេរីភាព មានន័យថារាល់ទម្រង់នៃការឃុំខ្លួន ឬការដាក់ពន្ធនាគារ ឬការដាក់ជនណាម្នាក់នៅក្នុងកន្លែងឃុំឃាំងឯកជន ឬសាធារណៈ ដែលគេមិនអនុញ្ញាតឱ្យជននោះ ចាកចេញតាមចិត្តដោយធ្វើតាមបញ្ជារបស់អាជ្ញាធររដ្ឋបាល អាជ្ញាធរតុលាការ ឬអាជ្ញាធរដទៃទៀត ។

ផ្នែកទី ២
អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ
មាត្រា ៥

១. អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការនេះត្រូវមានសមាជិក១០រូប ។ បន្ទាប់ពីការផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការចូលជាសមាជិកទី៥០នៃពិធីសារនេះ ចំនួនសមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការត្រូវកើនឡើងដល់២៥រូប ។

២. សមាជិកនៃអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវបានជ្រើសរើសពីក្នុងចំណោមបុគ្គល ដែលមានអាកប្បកិរិយា សីលធម៌ខ្ពស់ មានបទពិសោធន៍ខាងវិជ្ជាជីវៈ ក្នុងវិស័យគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ ជាពិសេសក្នុងការគ្រប់គ្រងតាមច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ ពន្ធនាគារ ឬនគរបាល ឬក្នុងវិស័យផ្សេងទៀតពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រព្រឹត្តទៅលើជនទាំងឡាយ ដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាពរបស់ខ្លួន ។

៣. ក្នុងសមាសភាពនៃអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ គេត្រូវធ្វើការពិចារណាឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ដោយផ្អែកលើការបែងចែកប្រកបដោយសមភាព តាមភូមិសាស្ត្រ និងភាពជាអ្នកតំណាងមកពីទំរង់ផ្សេងៗគ្នានៃអារ្យធម៌ និងតាមប្រព័ន្ធច្បាប់នៃរដ្ឋជាភាគីនានា ។

៤. នៅក្នុងសមាសភាពនេះ គេក៏ត្រូវពិចារណាផងដែរ អំពីតុល្យភាពនៃភាពជាតំណាងខាងយេនឌ័រ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃគោលការណ៍សមភាព និងការមិនរើសអើង ។

៥. អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការនេះ មិនអាចមានសមាជិកពីររូប ជាជនជាតិនៃរដ្ឋតែមួយឡើយ។

៦. សមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវធ្វើការក្នុងឋានៈជាបុគ្គលឯកជន ត្រូវប្រកាន់ភាពឯករាជ្យ និងមិនលំអៀង ហើយត្រូវបំរើការជូនអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ។

មាត្រា ៦

១. រដ្ឋភាគីនីមួយៗអាចបញ្ជូនឈ្មោះបេក្ខជន ស្របតាមកថាខ័ណ្ឌទី២នៃមាត្រានេះ មិនអោយលើសពី២រូប ដែលមានគុណវុឌ្ឍិ និងបំពេញតាមការទាមទារទាំងឡាយ ដែលមានចែងក្នុងមាត្រា៥ ហើយត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានលំអិតស្តីពីគុណវុឌ្ឍិនៃបេក្ខជនទាំងនោះផង ។

២. បេក្ខជនដែលទទួលការតែងតាំងត្រូវមានសញ្ជាតិរបស់រដ្ឋភាគីនៃពិធីសារនេះ

(ក) យ៉ាងហោចណាស់មានបេក្ខជន១រូប ត្រូវមានសញ្ជាតិរបស់រដ្ឋភាគីដែលតែងតាំង ។

(ខ) រដ្ឋភាគីមិនអាចតែងតាំងបេក្ខជននៃជាតិខ្លួនលើសពី២រូបបានឡើយ ។

(គ) មុនពេលដែលរដ្ឋភាគីមួយតែងតាំងបេក្ខជនជាជនជាតិនៃរដ្ឋភាគីមួយទៀត រដ្ឋនេះ ត្រូវស្វែងរក និងទទួលការយល់ព្រមពីរដ្ឋភាគីនោះសិន ។

៣. យ៉ាងហោចណាស់៥ខែ មុនកាលបរិច្ឆេទនៃការប្រជុំរបស់រដ្ឋភាគីទាំងឡាយ បើការបោះឆ្នោតនឹងត្រូវរៀបចំធ្វើនៅក្នុងរយៈពេលនោះ លោកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវធ្វើលិខិតអញ្ជើញរដ្ឋភាគីទាំងអស់ ឱ្យបញ្ជូនឈ្មោះបេក្ខជនរបស់ខ្លួនមក ក្នុងរយៈពេល៣ខែ ។ អគ្គលេខាធិការត្រូវរៀបចំបញ្ជីឈ្មោះបេក្ខជន ដែលទទួលការតែងតាំងទាំងនោះ តាមលំដាប់អក្ខរក្រម ដោយបញ្ជាក់ពីឈ្មោះរដ្ឋភាគី ដែលបានបញ្ជូនឈ្មោះបេក្ខជនទាំងនោះមកផង ។

មាត្រា ៧

១. សមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវបានបោះឆ្នោតជ្រើសរើសតាមរបៀបខាងក្រោមនេះ :

(ក) ការពិចារណាជាបឋម ត្រូវផ្តល់ជូនចំពោះការបំពេញបានតាមលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ និងការទាមទារ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៥ នៃពិធីសារបន្ថែមនេះ ។

(ខ) ការបោះឆ្នោតលើកដំបូង ត្រូវធ្វើឡើងមិនឱ្យហួសពីរយៈពេល៦ខែ ក្រោយពីកាលបរិច្ឆេទនៃការចូលជាធរមាននៃពិធីសារនេះទេ ។

(គ) រដ្ឋភាគីទាំងឡាយ ត្រូវបោះឆ្នោតជ្រើសរើសសមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ តាមរយៈការបោះឆ្នោតជាសម្ងាត់ ។

(ឃ) ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសសមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវធ្វើក្នុងសម័យប្រជុំ នៃរដ្ឋភាគីរយៈពេល២ឆ្នាំម្តង តាមការកោះអញ្ជើញរបស់លោកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។ កូរ៉ុមសម្រាប់កិច្ចប្រជុំបែបនេះ គឺ២ភាគ៣ នៃរដ្ឋភាគីទាំងអស់ ។ បេក្ខជនដែលជាប់ជាសមាជិកនៃអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវតែជាបេក្ខជនដែលទទួលបានសន្លឹកឆ្នោតច្រើនបំផុត និងសម្លេងភាគច្រើនដាច់ខាត ពីតំណាងរបស់រដ្ឋភាគីដែលមានវត្តមាន និងបានបោះឆ្នោត ។

២. ប្រសិនបើក្នុងកិច្ចដំណើរការបោះឆ្នោតនេះ បេក្ខជន ២រូប មានសញ្ជាតិនៃរដ្ឋភាគីតែមួយ មានសិទ្ធិធ្វើជាសមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ បេក្ខជនម្នាក់ដែលទទួលបានសំលេងច្រើនជាង ត្រូវធ្វើជាសមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ។ ប្រសិនបើបេក្ខជនទាំង២រូបនេះ ទទួលបានសំលេងស្មើគ្នា ត្រូវអនុវត្តតាមនីតិវិធីដូចខាងក្រោមនេះ :

(ក) ប្រសិនបើមានតែបេក្ខជនម្នាក់ត្រូវបានតែងតាំងដោយរដ្ឋភាគីដែលបេក្ខជននោះជាជនជាតិនៃរដ្ឋនោះ បេក្ខជននោះ ត្រូវធ្វើជាសមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ។

(ខ) ប្រសិនបើបេក្ខជនទាំង ២រូប ត្រូវបានតែងតាំងដោយរដ្ឋភាគី ដែលបេក្ខជនទាំងនោះ ជាជនជាតិនៃរដ្ឋនោះ ការបោះឆ្នោតដាច់ដោយឡែក និងជាសំងាត់មួយ ត្រូវរៀបចំធ្វើឡើង ដើម្បីកំណត់ថាតើបេក្ខជនណាត្រូវធ្វើជាសមាជិក ។

(គ) ប្រសិនជាគ្មានបេក្ខជនណាម្នាក់ ត្រូវបានតែងតាំងដោយរដ្ឋភាគី ដែលបេក្ខជននោះ ជាជនជាតិនៃរដ្ឋនោះ ការបោះឆ្នោតដាច់ដោយឡែក និងជាសំងាត់ ត្រូវរៀបចំធ្វើឡើង ដើម្បីកំណត់ថាតើបេក្ខជនណាត្រូវធ្វើជាសមាជិក ។

មាត្រា ៨

ប្រសិនបើសមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការណាម្នាក់ទទួលមរណភាពឬសុំលាឈប់ពីមុខតំណែង ឬដោយបុព្វហេតុផ្សេង ដែលមិនអាចបំពេញមុខងារឱ្យអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការនោះបាន រដ្ឋភាគី ត្រូវតែងតាំងសមាជិកមួយរូបទៀត ដែលមានគុណសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ និងបំពេញតាមសេចក្តីតម្រូវ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៥ ដោយគិតគូរពីសេចក្តីត្រូវការឱ្យមានតុល្យភាពត្រឹមត្រូវ ក្នុងចំណោមវិស័យផ្សេងទៀតនៃសមត្ថកិច្ច ដើម្បីបំរើការងាររហូតដល់សម័យប្រជុំលើកក្រោយនៃរដ្ឋភាគី ដោយមានការយល់ព្រមពីរដ្ឋភាគីភាគច្រើន ។ ការយល់ព្រមនេះ ត្រូវចាត់ទុកជាបានការ ប្រសិនបើរដ្ឋភាគីចំនួនពាក់កណ្តាល ឬច្រើនជាងនេះ មិនបញ្ចេញយោបល់ជំទាស់ក្នុងរយៈពេល៦សប្តាហ៍ បន្ទាប់ពីបានទទួលដំណឹងស្តីពីការស្នើសុំតែងតាំងនេះ ពីអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

មាត្រា ៩

សមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវបានជ្រើសរើស តាមរយៈការបោះឆ្នោត សំរាប់មួយអាណត្តិ៤ឆ្នាំ ។ សមាជិកទាំងនេះ មានសិទ្ធិឈរឈ្មោះបោះឆ្នោតបានតែម្តងទៀតប៉ុណ្ណោះ ប្រសិនបើត្រូវបានតែងតាំងជាថ្មី ។ អាណត្តិនៃសមាជិកពាក់កណ្តាល ដែលជាប់ឆ្នោតនៅពេលបោះឆ្នោតលើកទី១ ត្រូវផុតកំណត់ក្នុងរយៈពេល២ឆ្នាំ ។ បន្ទាប់ពីការបោះឆ្នោតលើកទី១ភ្លាម ឈ្មោះសមាជិកទាំងនោះត្រូវចាប់ឆ្នោតជ្រើសរើសដោយប្រធានអង្គប្រជុំ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៧ កថាខណ្ឌទី១ (ឃ)។

មាត្រា ១០

១. អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវបោះឆ្នោតជ្រើសរើសមន្ត្រីរបស់ខ្លួន សំរាប់អាណត្តិ២ឆ្នាំ ។ មន្ត្រីទាំងនេះ អាចឈរឈ្មោះអោយគេបោះឆ្នោតសាជាថ្មីបាន ។

២. អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវបង្កើតវិធាននីតិវិធីរបស់ខ្លួន ។ វិធានទាំងនេះ ត្រូវចែងពីលក្ខខណ្ឌមួយចំនួនដូចជា :

(ក) សមាជិកពាក់កណ្តាលបូកមួយ (50+1) បង្កើតបានជាកូរ៉ុម ។

(ខ) សេចក្តីសំរេចរបស់អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវធ្វើឡើងដោយសម្លេងភាគច្រើនដាច់ខាតនៃសមាជិកដែលមានវត្តមាន ។

(គ) អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវប្រជុំជាសំងាត់ ។

៣. អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវកោះប្រជុំដំបូងរបស់អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ។ បន្ទាប់ពីការប្រជុំដំបូងរបស់ខ្លួន អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវប្រជុំទៅតាមពេលវេលា ដែលបានកំណត់នៅក្នុងវិធាននីតិវិធីរបស់ខ្លួន ។ អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ និងគណៈកម្មាធិការប្រឆាំងទារុណកម្ម ត្រូវរៀបចំបើកសម័យប្រជុំរបស់ខ្លួន នៅពេលជាមួយគ្នាយ៉ាងតិចម្តងក្នុង១ឆ្នាំ ។

ផ្នែកទី ៣
អាណត្តិរបស់អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ
មាត្រា ១១

អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការត្រូវ :

(ក) ពិនិត្យកន្លែងឃុំឃាំងទាំងឡាយ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤ និងធ្វើអនុសាសន៍ទៅរដ្ឋភាគី អំពីការការពារជនទាំងឡាយ ដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាពរបស់ខ្លួន ពីការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្ត មកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ។

(ខ) ចំពោះយន្តការទប់ស្កាត់ថ្នាក់ជាតិ អនុគណៈកម្មាធិការត្រូវ :

(១) ផ្តល់យោបល់ និងជួយរដ្ឋភាគី តាមការចាំបាច់ ក្នុងការបង្កើតយន្តការរបស់ខ្លួន ។

(២) រក្សាទំនាក់ទំនងផ្ទាល់ ហើយប្រសិនជាចាំបាច់ ជាសំងាត់ជាមួយយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ និងផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាល និងជំនួយបច្ចេកទេស ក្នុងគោលបំណងពង្រឹងសមត្ថភាពពួកគេ ។

(៣) ណែនាំ និងជួយពួកគេក្នុងការវាយតំលៃ ពីសេចក្តីត្រូវការ និងមធ្យោបាយចាំបាច់ ដើម្បី ពង្រឹងការការពារជនទាំងឡាយ ដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាពរបស់ខ្លួន ពីការធ្វើទារុណកម្ម និងការ ប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ។

(៤) ធ្វើអនុសាសន៍ និងសេចក្តីសង្កេតទៅរដ្ឋភាគី ក្នុងគោលដៅពង្រឹងសមត្ថភាព និងអាណត្តិ នៃយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីបង្ការអំពើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែល ឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ។

(គ) សហការដើម្បីបង្ការអំពើទារុណកម្មជាទូទៅ ជាមួយស្ថាប័ន និងយន្តការអង្គការសហ ប្រជាជាតិពាក់ព័ន្ធនានា ព្រមទាំងជាមួយស្ថាប័ន ឬអង្គការអន្តរជាតិតំបន់ និងជាតិនានា ដែលធ្វើការ ក្នុងគោលដៅពង្រឹងការការពារជនគ្រប់រូប ពីការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯ ទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ។

មាត្រា ១២

ដើម្បីឱ្យអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការអាចបំពេញអាណត្តិរបស់ខ្លួន ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១១ រដ្ឋ ភាគី ត្រូវអនុវត្តដូចតទៅនេះ :

(ក) ទទួលអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការនៅលើទឹកដីរបស់ខ្លួន និងអនុញ្ញាតឱ្យអនុគណៈកម្មាធិការ បង្ការចូលពិនិត្យកន្លែងឃុំឃាំង ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤ នៃពិធីសារនេះ ។

(ខ) ផ្តល់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយ ដែលអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការអាចស្នើសុំ ដើម្បីវាយតំលៃពីសេចក្តីត្រូវការ និងវិធានការនានាដែលគួរត្រូវបានអនុម័ត ដើម្បីពង្រឹងការការពារជនទាំងឡាយ ដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាពរបស់ខ្លួន ពីការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ។

(គ) ជំរុញលើកទឹកចិត្ត និងសំរួលដល់ទំនាក់ទំនងរវាងអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ និងយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ។

(ឃ) ពិនិត្យអនុសាសន៍របស់អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ហើយជួបប្រជុំពិភាក្សាលើអនុសាសន៍នោះ អំពីវិធានការពង្រឹងការអនុវត្តមួយចំនួនដែលអាចមាន ។

មាត្រា ១៣

១. អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវបង្កើតជាដំបូងដោយការចាប់ឆ្នោត នូវកម្មវិធីទស្សនកិច្ចជាទៀងទាត់ ទៅកាន់រដ្ឋភាគីនានា ដើម្បីបំពេញអាណត្តិរបស់ខ្លួន ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១១ ។

២. បន្ទាប់ពីមានការពិគ្រោះយោបល់ អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវជូនដំណឹងទៅរដ្ឋភាគីអំពីកម្មវិធីរបស់ខ្លួន ដើម្បីអោយរដ្ឋនោះ អាចធ្វើការរៀបចំចាំបាច់ជាក់ស្តែង ដោយមិនមានការពន្យាពេល ដើម្បីសំរួលដល់ដំណើរទស្សនកិច្ចនេះ ។

៣. ទស្សនកិច្ចនេះ ត្រូវធ្វើឡើងដោយសមាជិកយ៉ាងតិច២រូបនៃអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ។ ប្រសិនជាចាំបាច់ សមាជិកទាំងនេះ អាចត្រូវបានអមដំណើរដោយអ្នកជំនាញការទាំងឡាយ ដែលមានបទពិសោធន៍ផ្នែកវិជ្ជាជីវៈ និងចំណេះដឹងក្នុងវិស័យផ្សេងៗ ដែលគ្របដណ្តប់ដោយពិធីសារនេះ ហើយត្រូវបានជ្រើសរើសចេញពីបញ្ជីឈ្មោះអ្នកជំនាញការដែលបានរៀបចំឡើង ដោយផ្អែកលើសំណើររបស់រដ្ឋភាគី ការិយាល័យឧត្តមស្នងការអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្ស និងមជ្ឈមណ្ឌលអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកការបង្ការឧក្រិដ្ឋកម្ម ។ ក្នុងការរៀបចំបញ្ជីឈ្មោះនេះ រដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ត្រូវស្នើឈ្មោះអ្នកជំនាញការជាតិ មិនឱ្យលើសពី៥នាក់ឡើយ ។ រដ្ឋភាគីសាម៉ី អាចធ្វើការបដិសេធពីការដាក់បញ្ចូលអ្នកជំនាញការឯកទេសណាមួយ ទៅក្នុងដំណើរទស្សនៈកិច្ចនោះ ហើយក្នុងករណីនេះ អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវដាក់សំណើសុំរកអ្នកជំនាញការម្នាក់ផ្សេងទៀត ។

៤. ប្រសិនបើអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការយល់ថាសមស្រប អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការអាចរៀបចំឱ្យមានទស្សនកិច្ចតាមដានរយៈពេលខ្លីមួយបាន បន្ទាប់ពីទស្សនកិច្ចទៀងទាត់នោះ ។

មាត្រា ១៤

១. ដើម្បីឱ្យអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការអាចបំពេញអាណត្តិរបស់ខ្លួនបាន រដ្ឋភាគីនៃពិធីសារនេះ ត្រូវផ្តល់ឱ្យអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ :

(ក) ដោយគ្មានការរិតត្បិតនូវព័ត៌មានទាំងអស់ ដែលទាក់ទងនឹងចំនួនជនដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាពនៅក្នុងកន្លែងឃុំឃាំង ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤ ព្រមទាំងចំនួនទីកន្លែង និងទីតាំងរបស់ពួកគេ។

(ខ) ដោយគ្មានការរិតត្បិតនូវសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានទាំងអស់ ដែលទាក់ទងនឹងប្រព្រឹត្តកម្មលើជនទាំងនោះ ព្រមទាំងលក្ខខណ្ឌនៃការឃុំខ្លួនផង ។

(គ) ដោយអនុលោមតាមកថាខ័ណ្ឌទី២ សិទ្ធិចេញចូលដោយគ្មានការរិតត្បិត ក្នុងការពិនិត្យកន្លែងឃុំឃាំងទាំងអស់ គ្រឿងឧបករណ៍ និងអាគារនានានៃកន្លែងឃុំឃាំង ។

(ឃ) ឱកាសជួបសម្ភាសន៍ជាឯកជន ជាមួយជនដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាព ដោយគ្មានសាក្សីដោយផ្ទាល់ ឬដោយមានអ្នកបកប្រែភាសាម្នាក់ ប្រសិនបើចាំបាច់ ក៏ដូចជា ជាមួយជនផ្សេងទៀត ដែលអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការជឿជាក់ថា អាចផ្តល់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធបាន ។

(ង) សេរីភាពក្នុងការជ្រើសរើសទីកន្លែង ដែលអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការចង់ទៅទស្សនកិច្ច និងជនដែលអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការចង់ជួបសម្ភាសន៍ ។

២. ការជំទាស់ទៅនឹងទស្សនៈកិច្ច ក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងណាមួយ អាចធ្វើទៅបាន តែក្នុងករណីបន្ទាន់បង្ខំ ដោយមូលហេតុនៃការការពារជាតិ សុវត្ថិភាពសាធារណៈ គ្រោះមហន្តរាយធម្មជាតិ ឬចលាចលធ្ងន់ធ្ងរនៅកន្លែងដែលត្រូវធ្វើទស្សនកិច្ច ដែលរារាំងជាបណ្តោះអាសន្នដល់ការធ្វើទស្សនកិច្ចនេះ។ អត្ថិភាពនៃការប្រកាសភាពមានអាសន្នបែបនេះ មិនអាចលើកជាសំអាងដោយរដ្ឋភាគីណាមួយ ថាជាហេតុផល ដើម្បីជំទាស់ទៅនឹងការធ្វើទស្សនកិច្ចនេះឡើយ ។

មាត្រា ១៥

គ្មានអាជ្ញាធរ ឬមន្ត្រីណាអាចបញ្ជា អនុវត្ត អនុញ្ញាត ឬបណ្តោយឱ្យមានការដាក់ទណ្ឌកម្មទៅលើបុគ្គល ឬអង្គការណាមួយ ដែលបានទំនាក់ទំនងទៅអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ឬទៅប្រតិភូរបស់ខ្លួននូវព័ត៌មានណាមួយ ទោះជាព័ត៌មាននោះពិត ឬមិនពិតក្តី ហើយបុគ្គល ឬអង្គការនោះ មិនត្រូវបានទទួលការរើសអើងដោយវិធីនេះឡើយ ។

មាត្រា ១៦

១. អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវបញ្ជូនអនុសាសន៍ និងសេចក្តីសង្កេតរបស់ខ្លួន ជាសំងាត់ទៅរដ្ឋភាគី ហើយប្រសិនជាមានការពាក់ព័ន្ធ ត្រូវបញ្ជូនទៅយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ។

២. អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ បោះពុម្ពផ្សាយរបាយការណ៍របស់ខ្លួន រួមជាមួយសេចក្តីផ្តល់មតិរបស់រដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ នៅពេលដែលមានការស្នើសុំដោយរដ្ឋភាគីនោះ ។ ប្រសិនបើរដ្ឋភាគីធ្វើការផ្សព្វផ្សាយតែផ្នែកមួយនៃរបាយការណ៍នេះ អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ អាចបោះពុម្ពផ្សាយរបាយការណ៍នេះទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែកក៏បាន ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ មិនត្រូវធ្វើការចុះផ្សាយនូវទិន្នន័យផ្ទាល់ខ្លួនរបស់បុគ្គល ដោយគ្មានការយល់ព្រមពីសាមីជននោះឡើយ ។

៣. អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវបង្ហាញរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំជាសាធារណៈស្តីពីសកម្មភាពរបស់ខ្លួន ទៅគណៈកម្មាធិការប្រឆាំងទារុណកម្ម ។

៤. ប្រសិនបើរដ្ឋភាគី បដិសេធមិនព្រមសហការជាមួយអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ស្របតាមមាត្រា១២ និងមាត្រា១៤ ឬមិនព្រមចាត់វិធានការដើម្បីកែលំអស្ថានភាព តាមស្មារតីនៃអនុសាសន៍របស់អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ គណៈកម្មាធិការប្រឆាំងអំពើទារុណកម្ម អាចផ្អែកតាមការស្នើសុំរបស់គណៈកម្មាធិការទប់ស្កាត់ សំរេចដោយសម្លេងភាគច្រើននៃសមាជិករបស់ខ្លួន បន្ទាប់ពីរដ្ឋភាគីមានឱកាសបញ្ចេញពីការយល់ឃើញរបស់ខ្លួន ធ្វើសេចក្តីថ្លែងការណ៍ជាសាធារណៈអំពីបញ្ហានោះ ឬបោះពុម្ពផ្សាយរបាយការណ៍របស់អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ។

ផ្នែកទី ៤
យន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ
មាត្រា ១៧

រដ្ឋភាគីនីមួយៗត្រូវរក្សាចាត់តាំង ឬបង្កើតយន្តការបង្ការឯករាជថ្នាក់ជាតិមួយ ឬច្រើន ដើម្បីបង្ការការធ្វើទារុណកម្មនៅថ្នាក់ជាតិ យ៉ាងយូរបំផុតរយៈពេល១ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីថ្ងៃចូលជាធរមាននៃពិធីសារនេះ ឬនៃការឱ្យសច្ចាប័ន ឬនៃការចូលជាសមាជិករបស់ខ្លួន។ យន្តការដែលបានបង្កើតដោយអង្គភាពវិមជ្ឈការនានា អាចត្រូវបានចាត់តាំងជាយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីគោលបំណងនៃពិធីសារនេះ ប្រសិនបើយន្តការទាំងនេះ ស្របទៅនឹងបទបញ្ញត្តិនៃពិធីសារនេះ ។

មាត្រា ១៨

១. រដ្ឋភាគី ត្រូវធានាការពារឯករាជ្យភាពមុខងាររបស់យន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ក៏ដូចជាឯករាជ្យភាពនៃបុគ្គលិករបស់ខ្លួន ។

២. រដ្ឋភាគីត្រូវចាត់វិធានការចាំបាច់ ដើម្បីធានាថា អ្នកជំនាញការនៃយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិមានចំណេះដឹងវិជ្ជាជីវៈ និងសមត្ថភាពដូចដែលបានទាមទារ ។ រដ្ឋភាគី ត្រូវខិតខំរក្សាឱ្យបានតុល្យភាពខាងយេនឌ័រ និងភាពជាតំណាងគ្រប់គ្រាន់ នៃក្រុមជាតិពន្ធ និងក្រុមជនជាតិភាគតិចនៅក្នុងប្រទេស។

៣. រដ្ឋភាគី ត្រូវផ្តល់ធនធានដែលចាំបាច់សំរាប់ការប្រព្រឹត្តទៅនៃយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ។

៤. នៅពេលបង្កើតយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ រដ្ឋភាគីត្រូវធ្វើការពិចារណាឱ្យបានត្រឹមត្រូវចំពោះគោលការណ៍ទាក់ទងនឹងឋានៈ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃស្ថាប័នជាតិទទួលបន្ទុកការលើកស្ទួយ និងការការពារសិទ្ធិមនុស្ស ។

មាត្រា ១៩

យ៉ាងហោចណាស់ យន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ត្រូវមានអំណាចដូចខាងក្រោម :

(ក) ពិនិត្យយ៉ាងទៀងទាត់ អំពីការប្រព្រឹត្តទៅលើជនដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាព នៅក្នុងទីកន្លែងទាំងឡាយ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤ ប្រសិនជាចាំបាច់ ក្នុងគោលដៅពង្រឹងការការពារដល់ពួកគេពីការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ។

(ខ) ផ្តល់អនុសាសន៍ដល់អាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធ ក្នុងគោលបំណងកែលំអការប្រព្រឹត្ត និងលក្ខខណ្ឌនៃជនដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាព និងដើម្បីបង្ការការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មឯទៀត ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថោកបន្ទាប ដោយពិនិត្យទៅលើលិខិតបទដ្ឋានពាក់ព័ន្ធរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។

(គ) លើកសំណើ និងសេចក្តីសង្កេតពាក់ព័ន្ធនឹងច្បាប់ដែលកំពុងមានជាធរមាន និងសេចក្តីព្រាងច្បាប់នានា ។

មាត្រា ២០

ដើម្បីឱ្យយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ អាចបំពេញអាណត្តិរបស់ខ្លួនបាន រដ្ឋភាគីនៃពិធីសារនេះ ត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យយន្តការនេះនូវ :

(ក) សិទ្ធិទទួលបានរាល់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងចំនួនជនដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាពនៅក្នុងកន្លែងឃុំឃាំង ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤ ក៏ដូចជាចំនួនកន្លែង និងទីតាំងរបស់ពួកគេ ។

(ខ) សិទ្ធិទទួលបានរាល់ព័ត៌មានដែលនិយាយពីការប្រព្រឹត្តទៅលើជនទាំងនេះក៏ដូចជាស្ថានភាពនៃការឃុំខ្លួនរបស់ពួកគេផងដែរ ។

(គ) សិទ្ធិចេញចូលពិនិត្យរាល់ទីកន្លែងឃុំឃាំង រចនាសម្ពន្ធនានានៃទីកន្លែងឃុំឃាំង និងគ្រឿងឧបករណ៍ ។

(ឃ) ឱកាសជួបសម្ភាសន៍ជាឯកជនជាមួយជនដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាព ដោយគ្មានសាក្សី ទោះជាដោយផ្ទាល់ ឬដោយមានអ្នកបកប្រែភាសាម្នាក់ ប្រសិនបើចាំបាច់ ព្រមទាំងជាមួយជនផ្សេងទៀត ដែលយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិយល់ថា អាចផ្តល់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធបាន ។

(ង) សេរីភាពក្នុងការជ្រើសរើសទីកន្លែង ដែលខ្លួនចង់ទៅទស្សនកិច្ច និងជនដែលខ្លួនចង់ជួបសម្ភាសន៍ ។

(ច) សិទ្ធិមានទំនាក់ទំនងជាមួយអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មាន និងជួបប្រជុំជាមួយអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការនេះ ។

មាត្រា ២១

១. គ្មានអាជ្ញាធរ ឬមន្ត្រីណាអាចបញ្ជា អនុវត្ត អនុញ្ញាត ឬបណ្តោយឱ្យមានការដាក់ទណ្ឌកម្មទៅលើបុគ្គល ឬអង្គការណាមួយ ពីការបានធ្វើទំនាក់ទំនង ផ្តល់ព័ត៌មានដល់យន្តការទប់ស្កាត់ថ្នាក់ជាតិ ទោះជាព័ត៌មាននោះពិត ឬមិនពិតក្តី ហើយបុគ្គល ឬអង្គការទាំងនេះ មិនត្រូវទទួលរងការរើសអើងតាមវិធីណាមួយឡើយ ។

២. ព័ត៌មានសំងាត់ដែលប្រមូលបានដោយយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ត្រូវបានផ្តល់បុព្វសិទ្ធិ ។ គ្មានព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួន ត្រូវបានចុះផ្សាយដោយគ្មានការយល់ព្រមពីសាម៉ីជននោះឡើយ ។

មាត្រា ២២

អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ត្រូវពិនិត្យមើលអនុសាសន៍របស់យន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ហើយត្រូវធ្វើការពិភាក្សាជាមួយយន្តការនេះ អំពីវិធានការអនុវត្តដែលអាចមាន ។

មាត្រា ២៣

រដ្ឋភាគីនៃពិធីសារនេះ មានភារកិច្ចបោះពុម្ព និងផ្សព្វផ្សាយរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ របស់យន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ។

ផ្នែកទី ៥
សេចក្តីប្រកាស

មាត្រា ២៤

១. នៅពេលផ្តល់សច្ចាប័ន រដ្ឋភាគីអាចប្រកាសលើកពេលអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ស្របតាមផ្នែកទី៣ ឬផ្នែកទី៤ នៃពិធីសារនេះបាន ។

២. ការពន្យារពេលនេះ ត្រូវមានសុពលភាពរយៈពេលអតិបរមា៣ឆ្នាំ។ បន្ទាប់ពីរដ្ឋភាគីបានធ្វើសេចក្តីថ្លែងការណ៍យ៉ាងត្រឹមត្រូវ និងបន្ទាប់ពីមានការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ គណៈកម្មាធិការប្រឆាំងទារុណកម្ម អាចពន្យារពេលដែលបានកំណត់នេះ រយៈពេល ២ឆ្នាំបន្ថែមទៀត។

ផ្នែកទី ៦
បទប្បញ្ញត្តិហិរញ្ញវត្ថុ
មាត្រា ២៥

១. ការចំណាយរបស់អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ ក្នុងការអនុវត្តន៍ពិធីសារនេះ គឺជាបន្ទុករបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។

២. អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវផ្តល់បុគ្គលិកចាំបាច់ និងអាគារសំរាប់ឱ្យអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ បំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ស្របតាមពិធីសារនេះ ។

មាត្រា ២៦

១. មូលនិធិពិសេសមួយ ត្រូវបានបង្កើតឡើង ស្របតាមនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធរបស់មហាសន្និបាត ដែលមូលនិធិនេះ ត្រូវចាត់ចែងស្របតាមវិធាន និងបទបញ្ញត្តិហិរញ្ញវត្ថុរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ដើម្បីជួយជាហិរញ្ញវត្ថុដល់ការអនុវត្តន៍អនុសាសន៍ទាំងឡាយ ដែលបានធ្វើឡើងដោយអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការចំពោះរដ្ឋភាគីមួយ បន្ទាប់ពីការធ្វើទស្សនកិច្ចទៅកាន់រដ្ឋភាគីនោះ ព្រមទាំងជួយក្នុងកម្មវិធីអប់រំ របស់យន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ។

២. មូលនិធិពិសេសនេះ អាចត្រូវផ្តល់តាមរយៈវិភាគទានស្ម័គ្រចិត្ត ដោយរដ្ឋាភិបាលនានា អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល អង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល និងអង្គភាពសាធារណៈ ឬឯកជនដទៃទៀត ។

ផ្នែកទី ៧
អវសានបញ្ញត្តិ
មាត្រា ២៧

១. ពិធីសារនេះ បើកឱ្យចុះហត្ថលេខា ដោយរដ្ឋភាគីដែលបានចុះហត្ថលេខាលើអនុសញ្ញានេះ។

២. ពិធីសារនេះ ជាកម្មវត្ថុនៃការផ្តល់សច្ចាប័នដោយរដ្ឋណាក៏ដោយ ដែលបានឱ្យសច្ចាប័ន ឬចូលជាសមាជិកនៃអនុសញ្ញានេះ ។ លិខិតុបករណ៍នៃការផ្តល់សច្ចាប័ន ត្រូវតំកល់ទុកនៅអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

៣. ពិធីសារនេះ បើកឱ្យចូលជាសមាជិកដោយរដ្ឋណាក៏ដោយ ដែលបានផ្តល់សច្ចាប័ន ឬចូលជាសមាជិកនៃអនុសញ្ញានេះ ។

៤. ការចូលជាសមាជិក ត្រូវមានជាធរមានបញ្ញត្តិ គិតចាប់ពីការតំកល់លិខិតុបករណ៍នៃការចូលជាសមាជិក នៅអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

៥. អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវជូនដំណឹងដល់រដ្ឋទាំងអស់ដែលបានចុះហត្ថលេខាលើពិធីសារនេះ ឬដែលបានចូលជាសមាជិកនៃពិធីសារនេះ អំពីលិខិតុបករណ៍នីមួយៗ នៃការឱ្យសច្ចាប័ន ឬការចូលជាសមាជិក ។

មាត្រា ២៨

១. ពិធីសារនេះត្រូវចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី៣០ ក្រោយពីកាលបរិច្ឆេទនៃការតំកល់លិខិតុបករណ៍ទី២០នៃការផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការចូលជាសមាជិក នៅនឹងអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

២. ចំពោះរដ្ឋនីមួយៗ ដែលនឹងផ្តល់សច្ចាប័ន ឬនឹងចូលជាសមាជិកនៃពិធីសារនេះ បន្ទាប់ពីការតំកល់លិខិតុបករណ៍នៃការផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការចូលជាសមាជិកទី២០ នៅនឹងអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ពិធីសារនេះនឹងចូលជាធរមានសំរាប់រដ្ឋនោះនៅ៣០ថ្ងៃ ក្រោយពីកាលបរិច្ឆេទនៃការតំកល់លិខិតុបករណ៍ឱ្យសច្ចាប័ន ឬចូលជាសមាជិករបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ២៩

បទបញ្ញត្តិនៃពិធីសារនេះ ត្រូវអនុវត្តលើគ្រប់ផ្នែកទាំងអស់នៃរដ្ឋសហព័ន្ធ ដោយគ្មានការកម្រិតព្រំដែន ឬការលើកលែងឡើយ ។

មាត្រា ៣០

មិនអនុញ្ញាតឱ្យដាក់ខលក្ខខណ្ឌណាមួយ ចំពោះពិធីសារនេះឡើយ ។

មាត្រា ៣១

បទបញ្ញត្តិនៃពិធីសារនេះ មិនបានធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់កាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋភាគី ក្រោមអនុសញ្ញាតំបន់ដែលបង្កើតប្រព័ន្ធពិនិត្យកន្លែងឃុំឃាំងនានានោះទេ ។ អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ និងស្ថាប័នដទៃទៀតដែលបានបង្កើតឡើងក្រោមអនុសញ្ញាតំបន់ទាំងនោះ ត្រូវបានជំរុញលើកទឹកចិត្តឱ្យពិគ្រោះយោបល់ និងសហការ ក្នុងគោលបំណងជៀសវាងការងារត្រួតគ្នា និងដើម្បីលើកស្ទួយដល់គោលដៅនៃពិធីសារនេះអោយមានប្រសិទ្ធភាព ។

មាត្រា ៣២

បទបញ្ញត្តិនៃពិធីសារនេះ មិនបានធ្វើអោយប៉ះពាល់ដល់កាតព្វកិច្ចនៃរដ្ឋភាគី ចំពោះអនុសញ្ញាទីក្រុងហ្សឺណែវទាំង៤ ចុះថ្ងៃទី១២ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៤៩ និងពិធីសារបន្ថែមនានានៃអនុសញ្ញាទាំងនោះ ចុះថ្ងៃទី៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៧៧ទេ ឬឱកាសដែលមានចំពោះរដ្ឋភាគីណាមួយ ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យគណៈកម្មាធិការកាកបាទក្រហមអន្តរជាតិ ចូលទៅពិនិត្យកន្លែងឃុំឃាំង ក្នុងស្ថានភាពដែលមិនស្ថិតក្រោមច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិនោះក៏ទេដែរ ។

មាត្រា ៣៣

១. រដ្ឋភាគីណាក៏ដោយ ក៏អាចដកខ្លួនចេញពីពិធីសារនេះបានគ្រប់ពេលវេលា ដោយការជូនដំណឹងជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរ ដល់អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ដែលជាអ្នកត្រូវជូនដំណឹងនេះទៅរដ្ឋភាគីដទៃទៀតនៃពិធីសារ និងអនុសញ្ញានេះ ។ ការដកខ្លួននឹងចូលជាធរមាន១ឆ្នាំ ក្រោយពីកាលបរិច្ឆេទនៃការទទួលបានលិខិតជូនដំណឹងនេះ ពីលោកអគ្គលេខាធិការ ។

២. ការដកខ្លួននេះ នឹងមិនលើកលែងឱ្យរដ្ឋភាគីរួចកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនពីពិធិសារនេះទេ ចំពោះអំពើ ឬស្ថានការណ៍ណាមួយ ដែលកើតមុនកាលបរិច្ឆេទនៃការសុំដកខ្លួនបានចូលជាធរមាន ឬសកម្មភាពទាំងឡាយដែលអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការបានសំរេច ឬអាចសំរេចអនុម័តយកមកចាត់ការចំពោះរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធ ហើយការសុំដកខ្លួននេះ ក៏មិនធ្វើឱ្យខូចខាតដល់ការពិចារណាលើបញ្ហាកំពុងបន្ត ដែលស្ថិតក្រោមការពិនិត្យរបស់អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ មុនកាលបរិច្ឆេទនៃការសុំដកខ្លួនបានចូលជាធរមាននោះឡើយ។

៣. បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការសុំដកខ្លួនរបស់រដ្ឋភាគីចូលជាធរមាន អនុគណៈកម្មាធិការបង្ការមិនត្រូវចាប់ផ្តើមពិនិត្យបញ្ហាថ្មីណាមួយទាក់ទងនឹងរដ្ឋនោះទៀតទេ ។

មាត្រា ៣៤

១. រដ្ឋភាគីណាមួយនៃពិធីសារនេះ អាចស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្ម និងដាក់សេចក្តីស្នើសុំនេះ ទៅអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។ អគ្គលេខាធិការ ត្រូវបញ្ជូនសេចក្តីស្នើធ្វើវិសោធកម្មនេះ ទៅរដ្ឋភាគីនៃពិធីសារនេះ ដោយសុំឱ្យរដ្ឋភាគីបញ្ជាក់ប្រាប់មកលោកវិញថា តើខ្លួនយល់ព្រមឱ្យមានសន្និសីទនៃរដ្ឋភាគី ដើម្បីពិនិត្យ និងបោះឆ្នោតគាំទ្រសេចក្តីស្នើសុំនោះឬទេ ។ ក្នុងរយៈពេល៤ខែ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការជូនព័ត៌មានទៅរដ្ឋភាគី បើមានសម្លេង១ភាគ៣យ៉ាងតិចនៃរដ្ឋភាគី គាំទ្រឱ្យមានកិច្ចប្រជុំ លោកត្រូវកោះប្រជុំសន្និសិទនេះ ក្រោមការជួយឧបត្ថម្ភរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។ រាល់វិសោធនកម្ម ត្រូវអនុម័តដោយសម្លេងភាគច្រើន២ភាគ៣ នៃរដ្ឋភាគីដែលមានវត្តមាន និងបានបោះឆ្នោតនៅឯកិច្ចប្រជុំ ហើយអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវបញ្ជូនវិសោធនកម្មនេះ ទៅរដ្ឋភាគីទាំងអស់ ដើម្បីសុំការទទួលយក ។

២. វិសោធនកម្ម ដែលបានអនុម័តស្របតាមបទបញ្ញត្តិកថាខ័ណ្ឌទី១ នៃមាត្រានេះ ត្រូវចូលជាធរមាននៅពេលដែលវិសោធនកម្មនេះ ត្រូវបានទទួលយកដោយសម្លេងភាគច្រើនចំនួន ២ភាគ៣ នៃរដ្ឋសមាជិកពិធីសារនេះ ដោយអនុលោមតាមនីតិវិធីនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញរបស់រដ្ឋនីមួយៗ ។

៣. នៅពេលវិសោធនកម្មចូលជាធរមាន រដ្ឋភាគីដែលព្រមទទួលយកវិសោធនកម្មនេះ ត្រូវជាប់កាតព្វកិច្ចក្រោមវិសោធនកម្មនេះ ចំពោះរដ្ឋភាគីដទៃទៀត នៅតែជាប់កាតព្វកិច្ចក្រោមបទបញ្ញត្តិ នៃពិធីសារនេះ និងវិសោធនកម្មមុនៗ ដែលខ្លួនបានយល់ព្រមទទួលយក ។

មាត្រា ៣៥

សមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការ និងសមាជិកយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ត្រូវទទួលបាននូវបុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិទាំងឡាយតាមការចាំបាច់ សំរាប់អនុវត្តមុខងាររបស់ខ្លួនប្រកបដោយឯករាជ្យភាព ។ សមាជិកគណៈកម្មាធិការបង្ការ ត្រូវទទួលបានបុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិទាំងឡាយ ដូចមានចែងក្នុងផ្នែកទី២២ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីបុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៤៦ ដែលស្ថិតនៅក្រោមបទបញ្ញត្តិនៃផ្នែកទី២៣ នៃអនុសញ្ញានោះ ។

មាត្រា ៣៦

នៅពេលធ្វើទស្សនកិច្ចទៅរដ្ឋភាគីមួយ ដោយមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់បទបញ្ញត្តិ និងគោលបំណងនៃពិធីសារនេះ ជាមួយបុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិដែលមាន សមាជិកអនុគណៈកម្មាធិការបង្ការត្រូវ :

(ក) គោរពច្បាប់ និងបទបញ្ជារបស់រដ្ឋម្ចាស់ផ្ទះ ។

(ខ) ប្រាសចាកពីអំពើ ឬសកម្មភាពណាមួយ ដែលមិនស្របទៅនឹងចរិតអន្តរជាតិ និងភាពឥតលំអៀងនៃភារកិច្ចរបស់ខ្លួនឡើយ ។

មាត្រា ៣៧

១. ពិធីសារនេះ ដែលតាក់តែងឡើងជាភាសាអារ៉ាប់ ចិន អង់គ្លេស បារាំង រុស្ស៊ី និង អេស្ប៉ាញ៉ុល មានតម្លៃគតិយុត្តិស្មើគ្នា ហើយត្រូវតំកល់ទុកជាមួយអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ។

២. អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវបញ្ជូនច្បាប់ចម្លងនៃពិធីសារនេះ ដោយមានបញ្ជាក់ពីការថតចម្លងតាមច្បាប់ដើមផង ទៅរដ្ឋភាគីទាំងអស់ ។

ការបកប្រែក្រៅផ្លូវការ
ដោយការិយាល័យឧត្តមស្នងការទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្សប្រចាំនៅកម្ពុជា